

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
АРХЕОГРАФІЧНА КОМІСІЯ
ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО АН УРСР

Науково-довідкові видання з історії України

ДОКУМЕНТАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ
М. С. ГРУШЕВСЬКОГО
У ФОНДАХ ВІДДІЛУ РУКОПИСІВ
ЦНБ ім. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО АН УРСР

Каталог

Уклав С. М. Кіржаєв

МИХАЙЛО ГРУШЕВСЬКИЙ
MYKHAILO HRUSHEVSKY DIGITAL ARCHIVES

КИЇВ 1991

АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНСЬКОЇ РСР
АРХЕОГРАФІЧНА КОМІСІЯ
ЦЕНТРАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
ім. В. І. ВЕРНАДСЬКОГО

Науково-довідкові видання з історії України

Випуск 16

**ДОКУМЕНТАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ
М. С. ГРУШЕВСЬКОГО
у фондах відділу рукописів
ЦНБ ім. В. І. Вернадського АН УРСР**

Каталог

КИЇВ 1991

*До каталогу увійшли оригінальні матеріали творчої спадщини видатно
ученого і громадського діяча України М. С. Грушевського: наукові праці і літературні
твори, окремі документи науково-організаційної діяльності, фотографії, анотивні
листи-автографи. Більша частина документальних матеріалів запроваджуєть
до наукового обігу вперше.*

Видання каталога розраховане на широке коло дослідників історії України

Укладач С.М. КІРЖАЄВ

Відповідальний редактор М.І. СЕНЧЕНКО

Науковий редактор Л.А. ДУБРОВІНА

Редактор-археограф О.Д. ВАСИЛЮК

*Текст набрано на комп'ютері Macintosh Classic,
переданому Центральній науковій бібліотеці ім. В. І. Вернадського
АН УРСР Українським науковим інститутом
Гарвардського університету (США). Гарнітура "Софія"*

© С. М. Кіржав, 1991
ЦНБ ім. В.І.Вернадського АН УРСР, 1991
Археологічна комісія АН УРСР, 1991

М. Трусовику

До 125-річчя з дня народження

Від укладача

Відсутність в українській історіографії фундаментальної праці з життя і творчості акад. М. С. Грушевського обумовлена поряд з іншими причинами браком інформації щодо архівно-документальної спадщини видатної особи.

Важливою частиною джерельної бази майбутніх досліджень можуть стати числені документальні матеріали, що зберігаються у відділі рукописів ЦНБ ім. В. І. Вернадського АН УРСР. Попри брак особистого фонду видатного історика і громадського діяча України у фондах відділу зберігаються різноманітні джерела, що репрезентують творче надбання вченого, висвітлюють взаємовідносини М. С. Грушевського з культурно-науковими колами, величезні науково-організаційні досягнення і розширок у другій половині 1920-х рр. створеної ним культурологічної школи. Ці джерела, насамперед матеріали творчого змісту, науково-організаційні документи, оригінали листів М. С. Грушевського, а також фотодокументи посила своє місце у цьому каталозі.

Матеріали наукового змісту — статті, розвідки, замітки, рецензії (в основному оригінали: автографи і машинописні примірники з виправленнями) зосереджені здебільшого у фонді X "Всеукраїнська Академія Наук", насамперед, серед рукописів редакційного портфеля наукового часопису "України", що був видатним явищем в українській науці і культурі у 1924 — 1930 рр. Реєстраційна книга цього часопису фіксує біля ста назв різноманітних творчих матеріалів М. С. Грушевського. Деякі статті і рецензії, написані М. С. Грушевським у 1930 - 1931 рр., залишилися ненадрукованими (див. за каталогом №№ 55, 58, 59, 102 — 111). Разом з окремими матеріалами хронікального змісту, авторство яких підтверджують гоміарні відомості "України", замітками щодо діяльності історичних установ для невиданого загальноакадемічного збірника-довідника "ВУАН за 10 років" (№№ 29 — 30, 34, 34а, 35а, 37, 41 — 43, 46 — 53 а) вони розширюють бібліографію наукової спадщини академіка.

Матеріали літературного і публіцистичного характеру збереглися серед паперів Українського наукового товариства у Києві, у бібліотеці якого зосереджувалися рукописи та документи діячів української науки і культури XIX — поч. XX ст.

Найчисленнішу групу документів М. С. Грушевського складають автографи його листів, що збереглися у особистих архівах в першу чергу саме його кореспондентів. Листи-автографи (частини листів написана рукою Марії Сивкестрівни Грушевської, дружини М. С. Грушевського) залишаються найменш дослідженим розділом архівної спадщини.

Групу документальних матеріалів офіційного змісту репрезентують звіти академіка з питань діяльності установ Всеукраїнської Академії наук з архіву акад. А. Ю. Кримського, неодмінного секретаря ВУАН у 1918 — 1928 рр., численні автографи-рекомендації М. С. Грушевського діячам української культури та вченим членам заснованого ним Українського наукового товариства.

Архівні документи М. С. Грушевського розміщено у каталозі по групах за хронологією. Статті, розвідки, замітки, рецензії та літературні твори, що створено (або надруковано) на протязі одного року, подано за абеткою назв. Листи згуртовано за кореспондентською ознакою і подано за абеткою кореспондентів-осіб; листи до нествановлених осіб, а також установ та організацій завершують цей комплекс джерел.

Схемою описування матеріалів у каталозі передбачені авторська (або реконструйована за публікацією) назва твору, зміст документа, стисла анотація змісту і вказівка на місця написання та адресування кожного листа, дата документа за новим календарним стилем зі збереженням авторського датування. Відомості про дату для матеріалів наукового та творчого змісту, а також фотодокументів подано після їх назв (змісту).

Зовнішній опис складається із відомостей про кількість аркушів документу, характеристику його оригінальності та фізичного стану, подає дані про наявність додаткових записів та дописок.

Кожну позицію каталогу завершують посилання на публікацію матеріалу або документа та шифр зберігання.

До каталогу додається список скорочень та іменний покажчик.

Значний комплекс документів, що репрезентують багатогранну діяльність М. С. Грушевського на ниві організації української науки (оригінали і копії протоколів засідань Ради УНТ (1907 — 1919), спільного зібрання ВУАН (1924 — 1928), комісії і кафедр історично-філологічного відділу ВУАН, історичної секції УНТ при ВУАН, службове листування та листи, адресовані на ім'я академіка, тощо), упорядник не мав на меті внести до каталогу. На сьогодні ці матеріали зберігаються у ф. X (Всеукраїнська Академія наук). У ф. I (Архів А. Ю. Кримського) містяться протоколи спільного зібрання.

РОЗВІДКИ, СТАТТІ, ЗАМІТКИ

1. "Роспись имущества Н. Н. Романова и представляемые ею бытовые данные. Реферат Мих. Грушевского", 1888, листопада 7 [(19)], Київ.

20 арк. (арк. 1 за., 20 — 20 за. — чисті). Автограф. По краях арк. замітки рукою В. Іконнікова олівцем.

Ф. 46, од. зб. 694

2. "Дорогою віків". Без дати.

2 арк. Автограф з авт. виправл. Підп. "Мих. Грушевський".
Опубл.: З біжучої хвилі: Зб. статей. — К., 1906. — С. 44 -- 46.

Ф. 317, од. зб. 1850, арк. 1 — 2

3. [«Матеріали до історії Кирило - Мефодіївського братства». Передмова. Фрагмент], 1914, лютий.

1 арк. Автограф олівцем з одного боку арк. Без підп.

Опубл.: Матеріали до історії Кирило - Мефодіївського братства. Признання кирило - мефодіївців: Зб. пам'яті Тараса Шевченка (1814 — 1914) — К., 1915. — С. 106. [Підп. "М. Грушевський"].

Ф. I, од. зб. 39096, арк. 3

4. "Новіша література по історії В. Кн. Литовського. Критичний огляд". Без дати.

37 арк. Машиноп з авт. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Укр. наук. збірник / Вид. Укр. наук. т-ва в Києві — М., 1916. — Вип. II. — С. 21 — 39.

Ф. X, од. зб. 1582

5. "На переломі", [1918].

11 арк.(10 + 4а). Автограф фіол., червон. та чорн. чорнилом з одного боку арк. з виправл. чорн. та синім олівцем. Без підп.

Опубл.: *Мих. Грушевський*. На порозі Нової України: Гадки і мрії — К.: Вид. автора, 1918. — С. 5 — 9.

Ф. I, од. зб. 11190

6. "На порозі нової України" [передмова до збірки], 1918, лютий — квітень.

3 арк. Автограф. Без підп.

Опубл.: *Мих. Грушевський*. На порозі Нової України: Гадки і мрії — К.: Вид. автора, 1918. — С. 3 — 4.

Ф. I, од. зб. 11193

7. "Новий час", [1918].

7 арк. Автограф черв. чорнилом з одного боку арк. з виправл. олівцем; Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: *Мих. Грушевський*. На порозі Нової України: Гадки і мрії — К.: Вид. автора, 1918. — С. 109 — 111.

Ф. I, од. зб. 11191

8. "Світлотіні галицького життя. (Михайло Яцків. Танець тіней. Роман з рідного побуту — Ч. I - II. — [Львів], 1916 — 1917). Без дати.

61 арк.(60 + 3а). Автограф з авт. виправл. олівцем. Підп. "М. Грушевський".
Опубл.: Літ. - наук. вістник. — К., 1919. — Т. LXXIII, кн. III. — С. 298 — 312.

Ф. I, од. зб. 11192

9. ["Від редакції"]. Без дати.

2 арк. Автограф-чернетка, кінець відсутній. Без підп.

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1924. — Кн. 4, [(10)]. — С. 189 — 191.

Ф. X, од. зб. 17188

10. "Орест Левицький [Некролог]". Без дати.

14 арк. + 7 арк. Автограф та машинноп. з ред. виправл. чорнилом.

Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1924. — Кн. 1 - 2, [(8)]. — С. 199 — 202.

Ф. X, од. зб. 17197 — 17198

11. "П'ятидесятиліття «Исторических песен малороссийского народа» Аггеновича і Драгоманова", 1924, квітень.

44 арк. (40 + 6а + 6б + 16а + 34а). Автограф з виправл. олівцем. Підп. "Акад. М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1924. — Кн. 1 - 2, [(8)]. — С. 97 — 109. [Підп. "М. Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17217

12. "Береження й дослідження побутового і фольклорного матеріалу, як відповідальне державне завдання". Без дати.

14 арк. Машинноп. з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Підп. "Акад. Михайло Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1925. — Кн. 5, [14]. — С. 3 — 13.

[Підп. "Грушевський М."].

Ф. X, од. зб. 17162

13. "До управління українського правописну". Без дати.

5 арк. Машиноп. з авт. виправл. Підп. "Голова соціально-істор. відділу Інституту наук. мови ак. М. Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1925. — Кн. 5, [14]. — С. 189 — 191.

[Підп. "Грушевський М."].

Ф. X, од. зб. 17178

14. "Заслужені для українознавства і української науки діячі, що померли в рр. 1918 — 1925". Без дати.

7 арк. + 19 арк. Автографи заміток (Гарманін Л., Гартнер Т., Новицький Я.П., Янчук М. А.) та машиноп. всього матеріалу з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Підп. "Зладив М. Грушевський при близькій участі акад. С. Єфремова й інших".

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1925. — Кн. 6, [15]. — С. 175 — 186.

[Підп. "М. Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17808, арк. 1, 8 — 10,
30, 38, 39; од. зб. 17807

15. "Акад. Володимир Гнатюк (1871 — 1926) (Некролог)". Без дати.

17 арк. Машиноп. з авт. виправл. чорнилом. Без підп.

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 6, [20]. — С. 182 — 190.

[Підп. "М. Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17175

16. "[Акад.] Микола Федотович Блішівський" [Некролог]. Без дати.

6 арк. Машиноп. (2 -й прим.). Підп. "М. Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 2 - 3, [17]. — С. 237 — 239.

Ф. X, од. зб. 17163

17. "Апостолові праці". Без дати.

36 арк. Машиноп. із вклейками рукоп. тексту з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Підп. "акад. М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 6, [20]. — С. 3 — 20. [Підп. "Михайло Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17159

18. "В правописній справі (замітка)". Без дати.

2 арк. Машиноп. з ред. виправл. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 5, [19]. — С. 191.

Ф. X, од. зб. 17165

19. "Ганебній пам'яті". Без дати.

9 арк. Машиноп. з авт. виправл. Підп. "Акад. Мих. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 4, [18]. — С. 46 — 51. [Підп. "Михайло Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17174

20. "Гван Коссака. [(Некролог)]". Без дати.

3 арк. Машиноп. з авт. виправл. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 6, [20]. — С. 190 — 191.

Ф. X, од. зб. 17196

21. "Місія Драгоманова". Без дати.

50 арк. Машиноп. (2 -я прим.). Підп. "Акад. М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 2 - 3, [17]. — С. 3 — 28. [Підп. "Михайло Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17205

22. ["Київ та його околиця в історії і пам'ятках", Передмова до збірника]. Без дати.

3 арк. Машиноп. (2-й прим.) з авт. та ред. виправл. Без підп.

Оубл.: Київ та його околиця в історії і пам'ятках / Під ред. М. Грушевського. — К.: ДВУ, 1926. — С. VII — X. [Підп. "М. Г."].

Ф. X, од. зб. 14842

23. [1926]. Короткий зміст книжки М. Грушевського "Історія Української літератури" (т. V, вип. I).

1 арк. Автограф. Без підп.

Оубл.: Грушевський М. Історія української літератури. Т. V (вип. 1). Культурні і літературні течії на Україні в XV - XVI вв. і перше відродження (1580 - 1610 рр.). — К.: ДВУ, 1926. — С. [206].

Ф. X, од. зб. 15148, арк. 7 — 7 зв.

24. "Данилю Щербаківський (Некролог)". Без дати.

2 арк. + 5 арк. Автограф з додатком засвідченої машиноп. копії листа гурту наук. співроб. "До редакції «України»" з ред. виправл. М. Грушевського. Підп. "Акад. М. Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 3, (22). — С. 212 — 215. [Разом з додатком; підп. "М. Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17237 — 17238

25. "«Малоросійське песня» Максимовича і століття української наукової праці". Без дати.

19 арк. Машиноп. (2-й прим.). Без підп.

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 6, (25). — С. 1 — 13. [Підп. "М. Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17203

26. "В двадцять п'яті роковини смерті Ол. М. Лазаревського. Кілька слів про його наукову спадщину та її дослідження". Без дати.

22 арк. + 22 арк. Машиноп. в двох прим., один з яких з авт. та ред. виправл. олівцем та чорнилом. Підп. "Акад. М. Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 4, [23]. — С. 3 — 17. [Підп. "М. Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17164

27. "Відродження французької соціологічної школи (Дюркгейм)". Без дати.

11 арк. Машиноп. (2 -й прим.). Підп. "Михайло Грушевський".

Оубл.: Первісне громадянство та його пережитки на Україні: Наук. щоріч. / За ред. К. Грушевської. — К.: ДВУ, 1927. — Вип. 1 і 2. — С. 112 — 117.

Ф. X, од. зб. 15206

28. "В тридцять роковини Куліша. Соціально - традиційні підоснови Кулішевої творчості". Без дати.

59 арк. Машиноп. з авт. виправл. олівцем та чорнилом. Підп. "Акад. М. Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 1 - 2, [21]. — С. 9 — 38. [Підп. "М. Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17167

29. ["Заслужені для української науки і українознавства діячі, що померли в рр. 1926 — 1927"]. Без дати.

7 арк. + 5 арк. Автографи та машиноп. заміток (Барвинський О. Г., Басанович І. Ю., Завитневич В. З., Кондаков Н. П., Пальмієрі А., Пецианський В., Терниченко А. Г.). Без підп.

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 3, [22]. — С. 208 — 211.

Ф. X, од. зб. 17810, арк. 1, 5 — 10;

од. зб. 17811, арк. 1 — 5

30. "Історичні установи Української Академії наук: Комісії порайонного розроблення історії України. [Комісія Київ і Правобічної України, Комісія Лівобічної України, Комісія Полудневої України, Комісія Західної України]". Без дати.

17 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. Без підп.

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 5, [24]. — С. 174 — 183.

Ф. X, од. зб. 17192

31. "Науково-видавничий рух Радянської України в 1926 р. Бібліографічний огляд. [Передмова]". Без дати.

3 арк. + 6 арк. (3 арк. + 3 арк.). Автограф та машиноп. в двох прим., один з яких із ред. виправл. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 3, [22]. — С. 145 — 146.

Ф. X, од. зб. 17206 — 17207

32. "Невиконане побажання Марка Вовчка". Без дати.

3 арк. + 4 арк. (2 арк. + 2 арк.). Автограф та машиноп. в двох прим., один з яких із ред. виправл. Підп. "М. Гр."

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 3, [22]. — С. 143 — 144.

Ф. X, од. зб. 17208 — 17209

33. "Переднє слово" [до видання «За сто літ»]. Без дати.

5 арк. Машиноп. Без підп.

Опубл.: За сто літ : Матеріали з громадського й літературного життя України XIX і початку XX століття / Під ред. М. Грушевського. — Кн. 1. — К.: ДВУ, 1927. — С. III — VI. [Підп. "М. Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17111

34. "Хроніка. Археографічна експедиція історичної секції Укр. Академії наук". Без дати.

2 арк. Машиноп. з авт. виправл. Без підп.

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 1 - 2, [21]. — С. 218 — 219.

[Підп. "М. Грушевський"]

Ф. X, од. зб. 17160

34 а. “Відділ примітивної культури і народної творчості”. [Частина хроніки “Науково—дослідна кафедра історії України в Києві в 1927/28 р.][1928]

2 арк. Автограф-чернетка. Без підп.

Опубл.: Україна — К.: ДВУ.— 1928. — Кн. 4 [(29)]. — С. 158 — 160.

[Опубліковано з доповненнями].

Ф. X. од зб. 17397, арк 2 — 3

35. “Галицько - українські взаємини. Урочисте засідання академічної Комісії Західної України 7 жовтня 1927 р. Вступне слово, сказане на початку засідання головою Історичної секції акад. Михайлом Грушевським”.

4 арк. Машиноп. з авт. виправл. Без підп.

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1928. — Кн. 2, [27]. — С. 3 — 5 [Підп.

“Михайло Грушевський”].

Ф. X, од. зб. 17173

35 а. “Збірник Полудневої України”, 1928.

1 арк. Автограф-чернетка з обох боків арк. Без підп.

Опубл.: Україна — К.: ДВУ.— 1928. — Кн. 4 [(29)]. — С. 169

Ф. X. од зб. 17397, арк 1 - 1 зб.

36. “З соціально - національних концепцій Ангоновича”. Без дати

25 арк. Машиноп. з авт. виправл. олівцем та чорнилом Підп. “Михайло Грушевський”.

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1928. — Кн. 5, [30]. — С. 3 — 16.

Ф. X, од зб 17184

37. “Новозасновані історичні комісії. [Комісія старої історії України Комісія для дослідження нової української історіографії, Комісія нової історії України]” Без дати.

2 арк. + 6 арк. Автограф-чернетка та машиноп. Без підп.

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1928. — Кн. 1, [26]. — С. 166 — 169.

Ф. X, од. зб 17210 — 17211

38. “Сто літ українського народництва”. Без дати.

7 арк. Машиноп. завт. та ред. виправл. Підп. “Акад. Михайло Грушевський”.
Оубл.: Первіснє громадянство та його пережитки на Україні: Наук. щоріч.
 / За ред. К. Грушевської. — К.: ДВУ, 1928. — Вып. 1 - 3. — С. 4 — 8. [Підп.
 “Михайло Грушевський”].

Ф. X, од. зб. 15208

**39. “Техніка і умілість палеолітичної доби в нахідках Мізенського селища”.
 Без дати.**

13 арк. Машиноп. (2 -й прим.) з ред. виправл. олівцем. Підп. “Акад. Мих.
 Грушевський”.

Оубл.: Чернігів і північне Лівобережжя: Огляди, розвідки, матеріали /
 Під ред. М. Грушевського.— К.: ДВУ, 1928. — С. 17 — 35. [Підп. “Михайло
 Грушевський”].

Ф. X, од. зб. 17232

**40. “Велике діло. В 20-ліття заснування Українського наукового тов-ва та
 його видавництва”. Без дати.**

25 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. олівцем та чорнилом. Підп. “М.
 Грушевський”.

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1929. — Кн. 32, січ. — лют. — С. 3 — 9.

Ф. X, од. зб. 17168

**41. [“Некрологія”: Заслужені для української науки і українознавства діячі,
 що померли в рр. 1928 — 1929]. Без дати.**

6 арк. + 12 арк. (6 арк. + 6 арк.). Автографи заміток (Арабажини К. І., Бодуєн
 де Куртене І. О., Добровольський Л. П., Житецький І. П., Зобків М., Каллеп К.,
 Кулачківський О., Лавров П. О., Лашенко Р., Пресняков О. Є., Соболевський
 О. І., Чикаленко Є. Х., Шлюмберже Л.) та машиноп. в двох прим. завт. та ред.
 виправл. Без підп.

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1929. — Кн. 38, груд. — С. 175 — 177.

Ф. X, од. зб. 17812, арк. 1 — 6;

од. зб. 17813

42. "Історична секція Всеукраїнської Академії наук та зв'язані з нею історичні установи Академії в 1928/9 рр.". Без дати.

12 арк. Машиноп. з авт. виправл. та рукоп. дописками іншої особи (частина стосовно іст. - екон. підсекції). Без підп.

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1929. — Кн. 35, лип. — серп. — С. 166 — 172.

Ф X, од. зб. 17189

43. "Історичні установи Всеукраїнської Академії наук в р. 1928/9: Комісія Старої України, [Комісія історії Києва і Правобережної України, Комісія Лівобічної України, Комісія районного дослідження Полудневої України, Комісія районного дослідження Західної України, Комісія для дослідження нової української історіографії, Археографічна комісія, Комісія нової історії України]". Без дати.

8 арк. + 21 арк. (7 арк. + 14 арк.: два прим.). Машиноп. з ред. виправл. Без підп.

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1929. — Кн. 36, верес. — С. 165 — 169; 1929. — Кн. 37, жовт. — листоп. — С. 160 — 162.

Ф X, од. зб. 17190

44. "Сулицьське військо в 1654 році". Без дати.

4 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Підп. "Михайло Грушевський".

Опубл.: Зап. іст. — філол. відділу ВУАН. — Кн. XXIV. — К., 1929. — С. 105 — 107.

Ф X, од. зб. 14801

45. "У Всесоюзній Академії наук. Звідомлення акад. М. Грушевського. [Доповідна записка акад. М. С. Грушевського «Про потребу утворення Інституту української історії в складі Академії наук СРСР»]", 1929, травня 3.

10 арк. Машиноп. з авт. виправл. Без підп.

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1929. — Кн. 34, трав. — черв. — С. 167 — 172.

Ф X, од. зб. 17233

46. "Археографічна комісія ВУАН. (Записка акад. М. С. Грушевського)", [1929].

9 арк. Машиноп. (2 -я прим.) з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Без підп.

Ф. X, од. зб. 18622

46 л. "Кафедра новітньої історії українського народу". [1929 ---1930].

10 арк. Машиноп. з авт. виправл. олівцем та чорнилом, з ред. виправл. Без підп.

Ф. X, од. зб. 18652

47. "Комісія для дослідження нової української історіографії. (Записка акад. М. С. Грушевського)", [1929].

4 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Без підп.

Ф. X, од. зб. 18668

48. "Комісія Західної України. (Записка акад. М. С. Грушевського)", [1929].

5 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Без підп.

Ф. X, од. зб. 18623

49. "Комісія історичної ідеї. (Записка акад. М. С. Грушевського)", [1929 --- 1930].

5 арк. Машиноп. (2 -я прим.) з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Без підп.

Ф. X, од. зб. 18624

50. "Комісія Північної України. (Записка акад. М. С. Грушевського)", [1929].

5 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Без підп.

Ф. X, од. зб. 18625

51. “Комісія нової історії України. (Записки акад. М. С. Грушевського)”, [1929 — 1930].

4 арк. Машиноп. (2-й прим.) з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Без підп.

Ф. X, од. зб. 18626

52. “Комісія старої України. (Записки акад. М. С. Грушевського)”, [1929 — 1930].

5 арк. Машиноп. (2-й прим.) з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Без підп.

Ф. X, од. зб. 18627

53. “Культурно - історична комісія. (Записки акад. М. С. Грушевського)”, [1929].

5 арк. Машиноп. (2-й прим.) з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Без підп.

Ф. X, од. зб. 18628

53 а. “Діяльність Історичної секції при Всеукраїнській Академії наук та зв'язаних з нею історичних установ Академії в рр. 1929-30”. [1930].

30 арк. Машиноп. з авт. виправл. олівцем та чорнилом, з ред. виправл. Без підп.

Ф. X, од. зб. 1686

54. “З приводу листування Б. Хмельницького з Оттоманською Портою”. Без дати.

7 арк + 2 арк. Машиноп. з авт. виправл. та гранки статті. Підп. “Михайло Грушевський”.

Опубл.: Україна. -- К.: ДВУ, 1930. — Кн. 42, лип. — серп. — С. 3 — 7.

Ф. X, од. зб. 17183

55. "Степ і море в історії України. Кілька слів щодо плану і перспектив цього досліду", [передмова до збірника «Полуднева Україна»], 1930, грудня, 14.

18 арк. Машиноп. з авт. виправл. та ред. примітками олівцем. Підп. "Акад. М. Грушевський".

Ф. X, од. зб. 4485

56. "Три академії". Без дати.

38 арк. (19 арк. + 19 арк.). Машиноп. в двох прим., один з яких з авт. виправл. Підп. "Михайло Грушевський".

Оубл.: Київські збірники історії й археології, побуту й мистецтва / Видав. Акад. комісія іст. Києва. Зб. 1 / Ред. М. Грушевський. — К.: ВУАН, 1930. — С. 2 — 14.

Ф. X, од. зб. 14854

57. "Ювілей львівських «Записок» і постулату Української Академії наук". Без дати.

7 арк. Машиноп. Без. підп.

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1930. — Кн. 40, берез. — квіт. — С. 3 — 8.

Ф. X, од. зб. 17239

58. "Вікономна дата". [1931].

Розвідка з питання впливу "Народної волі" на український народницький рух

32 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. Арк. з переклеяками. Підп. "Акад. М. Грушевський".

Ф. X, од. зб. 17169

59. "В сімдесяті роковини смерті Шевченка. На спомин його і людей йому близьких". [1931].

4 арк. (2 арк. + 2 арк.). Машиноп. в двох прим., один з яких з авт. виправл. Підп. "Мих. Грушевський".

Ф. X, од. зб. 17166

РЕЦЕНЗІЇ

60. *Loziński Władysław. Życie polskie w dawnych wiekach.* — Wyd. trzecie. — Lwów, 1912. — 259 s., 114 ill.

Без дати.

3 арк. (арк. 1 зв., 2 зв — чисті). Автограф. Підп. "М. Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: Друкарня Укр. наук. т-ва в Києві, 1914. — Кн. 3. — С. 84 — 85.

Ф. X, од. зб. 34681

61. *Rawita-Gawroński Fr. Sprawy i rzeczy ukraińskie. Materiały do dziejów kozaczyny i hajdamaczyny.* — Lwów, 1914. — VIII, 218 s.

Без дати.

4 арк. Автограф. Підп. "М. Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: Друкарня Укр. наук. т-ва в Києві, 1914. — Кн. 3. — С. 94 — 95.

Ф. X, од. зб. 34683

62. *Успенский Ф. И. История Византийской империи.* — СПб.: Изд. Брокгауз — Ефрон, (6. т.). — Т. I. — XIV, 872 с.

Без дати.

14 арк. Автограф з ред. випр. олівцем. Підп. "М. Грушевський".

Оубл.: Укр. наук. збірник / Вид. Укр. наук. т-ва в Києві. — М., 1916. — Вип. II. — С. 132 — 136.

Ф. X, од. зб. 31447

63. *Адрианова В. П. Жизнь Алексея Человека Божия в древней русской литературе и народной словесности.* — Петроград, 1917. — VII, 518 с.; табл.

Без дати.

2 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. Підп. "М. Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1924. — Кн. 4, [(10)]. — С. 158 — 159.

Ф. X, од. зб. 12397

64. *Кащенко А.* Оповідання про славне військо запорожське низове. Коротка історія війська запорожського. — Катеринослав, 1917. — 370 с.;

Кащенко А. Великий Луг запорожський. — Катеринослав, 1917. — 112 с.
Без дати.

21 арк. + 5 арк. Автограф олівцем та машиноп. з авт. виправл. олівцем і чорниллом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1924. — Кн. 4, [(10)]. — С. 163 — 165.

Ф. X, од. зб. 17194 — 17195.

65. *Миллер Вс.* Очерки русской народной словесности. Т. III. Былины и исторические песни. — М. — Л.: ГИЗ, 1924. — IV, 351 с.

Сперанский М. Русская народная словесность. Введение в историю устной русской словесности. Устная словесность повествовательного характера. — М., 1917. — VI + 474 с.

Без дати.

15 арк. Автограф. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1924. — Кн. 3, [(9)]. — С. 155 — 162.

Ф. X, од. зб. 17204

66. *Debidour A.* Histoire diplomatique de l'Europe depuis le congrès de Berlin jusqu'à nos jours. Par. I—II. — Paris: F. Alcan, 1916 - 1918. — P. I: XII, 359 p.; P. II: 379 p. (Bibliothèque d'histoire contemporaine).

Без дати.

4 арк. Автограф із виправл. олівцем. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1924. — Кн. 3, [(9)]. — С. 176 — 177.

Ф. X, од. зб. 17179

67. *Jerusalem Wilhelm.* Soziologie des Erkennens // Köln. Vierteljahrshefte für Sozialwissenschaften. — 1921 (1. Jhr.). — Heft 3.

Levy - Brühl L. Das Denken der Naturvölker / In deutscher Übersetzung herausgegeben und eingeleitet von Dr. Wilhelm Jerusalem. — Wien und Leipzig: W. Braumüller, 1921. — XIII, 352 S.

Levy-Brühl L. La mentalité primitive. — Paris: F. Alcan, 1922. — III, 537 p. (Bibliothèque de philos. contemporaine. Travaux de l'Année Sociolog.).

Thurnwald Richard. Zum gegenwertigen Stande der Völkerpsychologie // Köln. Vierteljahrshefte für Sozialwissenschaften. — 1924 (IV. Jhrg.) — Hef 1-2.

Без дати.

11 арк. + 15 арк. Машиноп. у двох прим. (1-й прим. — з обох боків арк.) з авт. та ред. виправл. олівцем та чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1924. — Кн. 1-2, [(8)]. — С. 145 — 153.

Ф. X, од. зб. 17199 — 17200

68. *Niederle Lubor.* Manuel de l'antiquité slave. Tome I: L'histoire. — Paris: Librairie E. Champion, 1923. — VIII, 246 p. (Collection de manuels publiée par l'Institut d'études Slaves, 1).

Без дати.

11 арк. Автограф. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1924. — Кн. 1-2, [(8)]. — С. 180 — 184.

Ф. X, од. зб. 17212

69. *Wundt Wilhelm.* Völkerpsychologie. Eine Untersuchung der Entwicklungsgesetze von Sprache, Mythos und Sitte. Bd. VII — X. — 1917 — 1920.

Без дати.

1 арк. Автограф на вузьких арк. з одного боку з виправл. олівцем. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1924. — Кн. 1-2, [(8)]. — С. 179 — 190.

Ф. X, од. зб. 17172

70. *Свенцицький І.* Початки книгопечатання на землях України: В пам'ять 350 - ліття першої друкованої книжки на Україні у Львові 1573 - 74 pp. / Із 560 зразками друку і прикрас давньої книги України / Накладом Наук. фундації Галицького митр. Андрія Шептицького. — Жовква: УСВВ, "Національний музей" у Львові. Печатня монастиря чина св.Василія Великого, 1924. — XXII, 86 с., 304 ил. неум. табл.

Без дати.

- 2 арк. + 2 арк. Машиноп. у двох прим. з ред. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".
 Публ.: Україна. — К.: ДВУ, 1925. — Кн. 3, (12). — С. 165 — 166.
 Ф. X, од.зб. 17215
71. *Frazer James George. Folk-lore in the Old Testament / Studies in Comparative Religion, Legends and Law: In three vol. — London: Macmillan, 1919. — Vol. I: XXV, 560 p.; Vol. II: XXI, 571 p.; Vol. III: XVIII, 556 p.*
 Без дати.
 6 арк. + 6 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. Підп. "М. Грушевський".
 Публ.: Україна. — К.: ДВУ, 1925. — Кн. 5, (14). — С. 144 — 147.
 Ф. X, од. зб. 17234
 Ф. X, од.зб. 12128, арк.5 — 10
72. *The Slavonic Review / A Survey of the Slavonic Peoples, their History, Economics, Philology and Literature. — 1924. — Vol.II. — № 6, March. — P. 465 — 672; — Vol.III — № 7, June. — VII, 240 p.; — Vol.III. — № 8, Decem. — XV p., P. 241 — 480.*
 Без дати.
 4 арк. Машиноп.(2-й прим.). Підп. "М. Грушевський".
 Публ.: Україна. — К.: ДВУ, 1925. — Кн. 4, (13). — С. 178 — 179.
 Ф. X, од. зб. 17223
73. *Тихтарева К. М. Сравнительная история развития человеческого существа и общественных форм. Ч. I — II. — Л.: ГИЗ. 1924 — Ч. I: 371 с.; Ч. II: 366 с.*
 Без дати.
 5 арк. Машиноп. (2-й прим.). Підп. "М. Грушевський".
 Публ.: Первісне громадянство та його пережитки на Україні: Наук. щоріч. / За ред. К. Грушевської. — К.: ДВУ, 1926. — Вып. I — II. — С. 126 — 127.
 Ф. X, од. зб. 15209

74. Ювілейний збірник Наукового товариства імені Шевченка у Львові в п'ятдесятиліття основання, 1873 — 1923 / Зап. Наук. т-ва ім. Шевченка. — Т. СХХХVIII - СХI. (Праці іст.-філол. секції) — IV, 335 с.

Хроніка Наукового товариства імені Шевченка у Львові за роки 1923 — 1925 — Львів, 1926. — Ч. 67 - 68. — С. 176.

Без дати.

8 арк. Машиноп. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 4, (16). — С. 155 — 159.

Ф. X, од. зб. 17240

75. Яцимирский А. Я. Библиографический обзор апокрифов в южно-славянской и русской письменности. (Списки памятников). — Пг.: Изд. Отд. русск. яз. и словесности Рос. Акад. наук, 1921. — Вып. I: Апокрифы ветхозаветные. — VIII, 273 с.

Без дати.

2 арк. Машиноп. (2-й прим.) з ред. виправл. чорнилом. Підп.

"М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 1, (16). — С. 138.

Ф. X, од. зб. 17242

76. Dobrovolski K. Pierwsze sekty religijne w Polsce // Reformacja w Polsce: Rocznik. — 1924. — № 11 - 12. — S.160 — 202.

Без дати.

2 арк. Машиноп. (2-й прим.). Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 1, (16). — С. 139.

Ф. X, од. зб. 17220

77. Czeszire H. T. The great Tartar Invasion of Europe.

Без дати.

2 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 4, (18). — С. 141 — 142.

Ф. X, од. зб. 17235

78. *Vasmer M. Untersuchungen über die ältesten Wohnsitze der Slawen.* — Leipzig: Markert und. Petters, 1923. — [Bd.] I: Die Iranier in Südrussland. — 80 S. (Veröffentlichungen des baltisch. und slav. Inst. an der Universität Leipzig, 3).

Без дати.

2 арк. Машиноп. (2 -я прим.) з ред. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1926. — Кн. 6, (26). — С. 138 — 139.

Ф. X, од. зб. 17170

79. *Иванов Йордан. Богосмисли киѣги и легенди.* — София, 1925. — IV, 388 с.

Без дати.

3 арк. Машиноп. з авт. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 5, (24). — С. 155 — 156.

Ф. X, од. зб. 17224

80. *Этнографический отдел Государственного Русского музея.* — Л., 1926. — II, 157. 3 с. (Материалы по этногр.; Т. III; Вып. 1).

Без дати.

4 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. олівцем та чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Первісне громадянство та його пережитки на Україні: Наук. щоріч. / За ред. К. Грушевської. — К.: ДВУ, 1927. — Вып. 3. — С. 196 — 198.

Ф. X, од. зб. 15210

81. *Eisenmann Louis. The Imperial Idea in the History of Europe // The Slavonic Review.* — 1926. — № 14. — P. 242 — 253.

Без дати.

3 арк. Машиноп. з ред. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 1 - 2, (21). — С. 196 — 197.

Ф. X, од. зб. 17181

82. *Sronia Arturo*. II.: Bogomilismo // L'Europa Orientale. — 1926. — XII. — P. 605 — 630.

Без дати.

1 арк. Машиноп. з ред. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 5, (24). — С. 155 — 156.

Ф X, од. зб. 17230

83. *Lednicki Venceslav*. Existe-t-il un patrimoine commun d'études slaves? // Le Monde Slave / Revue mensuelle. — 1926, décembre, — P. 411 — 431.

Без дати.

4 арк. + 4 арк. Машиноп. в двох прим., один з яких із ред. виправл. чорнилом.

Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927 — Кн. 3, (22). — С. 172 — 174.

Ф X, од. зб. 17201

84. *Łoś Jan*. Początki piśmiennictwa polskiego: Przegląd zabytków językowych. Wyd. drugie, poprawione. — Lwów — Warszawa — Kraków: Wyd. zakładu narod. im. Ossolińskich, 1922. — XVII, 544 s.

Без дати.

3 арк. Машиноп. з авт. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927. — Кн. 1 - 2, (21). — С. 198 — 200.

Ф X, од. зб. 17202

85. *Mansikka V.J.* Die Religion der Ostslawen. — Helsinki: Suomalainen Tiedakatemia, 1922. — [Bd.] I: Quellen. — 408 S.

Без дати.

5 арк. Машиноп. (2 -й прим.). Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Первісне громадянство та його пережитки на Україні: Наук.

щоріч. / За ред. К. Грушевської. — К.: ДВУ, 1927. — Вып. 1 і 2. — С. 134 — 136.

Ф X, од. зб. 15207

86. *Panaiteacu P. P. L'influence de l'oeuvre de Pierre Mogilla archeveque de Kiev dans les principautés roumaines.* — Paris, 1926. — 98 p. — (Extrait des "Mélanges l'Ecole Roumaine en France", V, 1926).

Без дати.

Зарк. + 3 арк. + 3 арк. Автограф і машиноп. у двох прим. з авт. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1927 — Кн. 4, (23). — С. 191 — 192

Ф. X, од.зб. 17218 — 17219

87. *Бруцкус Ю. Д. Письмо хозарского Еврея от X века: Новые материалы по истории Южной России времен Игоря.* — Берлин, 1924. — 46 с.

Без дати.

1 арк. Автограф. Підп. "Мих. Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1928. — Кн. 2, (27). — С. 133. [Підп. "Михайло Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17225

88. *Записки Київського інституту народної освіти.* Т. I. — К., 1926. — 146 с.; Т. II. — К., 1927. — 216 с.

Без дати.

2 арк. Машиноп. з авт. виправл. чорнилом. Підп. "Михайло Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1928. — Кн.1, (26). — С. 161 — 162.

Ф. X, од.зб. 17185

89. *Перфецкий Е. Ю. Русские летописные своды и их взаимоотношения.* — Брагислава, 1922. — 101 с. — (Spisy filoz. fakulty university v Bratislave).

Без дати.

2 арк. Автограф. Підп. "М. Грушевський".

Оубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1928. — Кн. 2, (27). — С. 133 — 134. [Підп. "Михайло Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17227

90. *Bidlo Jaroslav. Dějiny Slovanstva* — Praha: Vesmir, 1928. — 296 s.— (Slované. Kulturní obraz slovanského světa, díl. 1).

Без дати.

4 арк. (авт. пагінація: 1, 3, 4, 5). Автограф з авт. виправл. чорнилом. Арк. 2 - відсутній. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1928. — Кн. 4, (29). — С. 134 — 136. [Підп. "Михайло Грушевський"].

Ф. X, од. зб. 17180

91. *Histoire et historiens depuis cinquante ans. I - II* — Paris: F. Alcan, 1927 - 1928. — XVIII, 758 p. — (Bibliothèque de la Revue Historique).

Без дати.

2 арк. Машиноп. з авт. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1928. — Кн. 6, (31). — С. 165 — 166.

Ф. X, од. зб. 17226

92. *Perfekcij Eugen. Sociálne-hospodárske pomery Podkarpatské Rusi ve století XIII - XV.* — Bratislava, 1924. — 144 s.: тара.

Без дати.

1 арк. Автограф. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1928. — Кн. 3, (28). — С. 136 — 137.

Ф. X, од. зб. 17228

93. *Szinyei Josef. Die Herkunft der Ungarn ihre Sprache und Urkultur.* — Zweite verbess. Auflage. — Berlin: W. de Gruyter, 1923. — 50 S. — (Ungar. Bibliothek für das Ungar. Inst. an der Universität Berlin / Hrsgb. von Robert Gragger; Erste Reihe, I).

Без дати.

1 арк. Автограф. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1928. — Кн. 3, (28). — С. 135 — 136.

Ф. X, од. зб. 17229

94. *Збірник праць Державного рибного заповідника "Кокча—Заспа". Т. I — К., 1928. — 125 с., 8 л. табл.*

Без дати.

2 арк. Машиноп. з ред. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1929. — Кн.35, лип. — серп. — С. 162 — 163.

Ф. X, од. зб. 17222

95. *Петров А. Отзвук реформации в Русском Закарпатьи XVI в.: Няговские поучения на Евангелие — Прага, 1923. — 123 с. — (Материалы для ист. Закарп. Руси, VIII). — (Відб. з Vestniku Čes. Spol. Nauky, 1921/2).*

Без дати.

1 арк. + 1 арк. Машиноп. в двох прим. з авт. та ред. виправл. олівцем та чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1929. — Кн. 32, січ. — лют. — С. 99.

Ф. X, од. зб. 17214

96. *Z dějin Východní Evropy a Slovanstva. / Sborník věnovaný Jaroslavu Bidlovi, prof. Korlovy University k šedesátým narozenám — Praha: A. Beckova, 1928. — 15, 512 s.*

Без дати.

3 арк. Машиноп. (2-й прим.) з авт. виправл. олівцем. Підп.

"М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1929. — Кн. 33, берез. — квіт. — С. 166.

Ф. X, од. зб. 17187

97. *Wollman Frank. Slovesnost slovanů. — Praha: Vesmir, 1928. — 264 s. — (Slované. Kulturní obraz slovanského světa, díl. II).*

Без дати.

2 арк. Машиноп. (2-я прим.). Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1929. — Кн. 38, груд. — С. 133 — 134.

Ф. X, од. зб. 17231

98. *Орешников А. Б.* Классификация древнейших русских монет по родовым знакам. // Изв. АН СССР. Отд. гуманитар. наук. — 1930. — № 2. — С. 87 — 112.

Без дати.

2 арк. Машиноп. (2 -й прим.). Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1930. — Кн. 41, трав. — черв. — С. 173 — 174.

Ф. X, од. зб. 17213

99. *Jirasek Josef.* Rusko a my : Studie vztahu česko-slovensko-ruských od počátku 19 století do roku 1867. — Praha: Vesmír, 1929 — 367 s.

Без дати.

1 арк. Машиноп. з ред. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1930. — Кн. 42, лип. — серп. — С. 172.

Ф. X, од. зб. 17241

100. *Českou minulosti / Prace Žaků Václava Novotného.* — Praha: Jan Laichter, 1929. — 292 s.

Без дати.

1 арк. Машиноп. (2 -й прим.). Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1930. — Кн. 35, січ. — лют. — С. 189.

Ф. X, од. зб. 17221

101. *Pfitzner Josef.* Grossfürst Witold von Litauen als Staatsmann. — Brünn — Prag — Leipzig — Wien : Verlag R. M. Rohrer, 1930. — 239 S. — (Schriften der Philosoph. Fakult. der Deutschen Universität in Prag)

Без дати.

2 арк. Автограф. Підп. "М. Грушевський".

Опубл.: Україна. — К.: ДВУ, 1930. — Кн. 41, трав. — черв. — С. 181 — 182.

Ф. X, од. зб. 17177

102. *Алексей Александрович Шахматов. 1864 — 1920* // АН СССР: Очерки по истории знаний. Вып. VIII. — Л., 1930.

Без дати.

2 арк.+ 2 арк. Машиноп. у двох прим., один з яких із авт. та ред. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Ф. X, од. зб. 17236

103. *Гермайзе О. Україна та Дні у XVII ст.* // Зап. Київськ. інст. народн. освіти. — Кн. III. — 1928. — С. 106 — 196.

Без дати.

2 арк. Машиноп. (2 -й прим). Підп. "М. Грушевський".

Ф. X, од.зб. 2913

104. *Гніп Михайло. Громадський рух 1860 -х на Україні.* — Харків: ДВУ, 1930. — Кн. перша: Полтавська громада. — 236 с.

Без дати.

4 арк. Машиноп. з авт. виправл. олівцем. Підп. "М. Грушевський".

Ф. X, од. зб. 17176

105. *Данилевський В. Нариси історії розвитку продуктивних органів суспільної людини: Спроба матеріалістичного висвітлення історії техніки.* — Харків: ДВУ, 1929. — 569 с.

Без дати.

8 арк. + 8 арк. Машиноп. у двох прим., один з яких з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Підп. "М. Грушевський".

Ф. X, од. зб. 15131 — 15132

106. *Збірник музею діячів науки та мистецтва України.* — К., 1930. — Т. I, присвячений Миколі Лисенкові. — 178 с. — (Зб. іст.-філол. відділу Всеукр Акад. наук, № 94).

Без дати.

2 арк. Машиноп. (2 -й прим.). Підп. "М.Грушевський".

Ф. X, од. зб. 15100

107. *Праці Українського високого педагогічного інституту ім. М. Драгоманова у Празі*: Наук. зб. — Прага, 1929. — Т. I / Під заг. ред. д-ра Василя Сімовича. — VIII, 576 с.

Без дати.

2 арк. Машиноп. з авт. виправл. Підп. "М. Грушевський".

Ф. X, од. зб. 17216

108. *Brückner Aleksander. Dzieje kultury polskiej.* — Kraków, 1930. — Tom 1.: Od czasów przedhistorycznych do r. 1506. — VII, 653 s. — (Bibliot. Histor. Krakow. Spółki Wydawniczej).

Без дати.

6 арк. Машиноп. (2 -й прим.). Підп. "М. Грушевський".

Ф. X, од. зб. 15099

109. *Hoetzsch Otto. Aus der historischen Wissenschaft der Sowjetunion. Vorträge ihrer Vertreter während der "Russischen Historikerwoche".* — Berlin, 1929. — 199 S. — (Osteurop. Forschungen. Neue Folge, Bd. 6).

Без дати.

2 арк. Машиноп. із ред. виправл. олівцем та чорнилом. Підп.

"М. Грушевський".

Ф. X, од. зб. 17161

110. *International Bibliography of Historical Sciences. First year — 1926 / Edited by the Intern. Committee of Histor. Sciences — 1930. — LXVII, 366 p.*

Без дати.

6 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. чорнилом та олівцем. Підп.

"М. Грушевський".

Ф. X, од. зб. 17193

111. *Rypka J. Weitere Beiträge zur Korrespondenz der Hohen Pforte mit Bohdan Chmelnyckyï // Journal of the Czechoslov. Orient. Inst. — Prague, 1930. — Vol. 11, № 2, June. — P. 263 — 283.*

Без дати.

3 арк. Машиноп. з авт. та ред. виправл. чорнилом. Підп. "М. Грушевський".

Ф. Х. од.зб. 17171

ЛІТЕРАТУРНІ ТВОРИ

112. [Незавершений белетристичний твір з життя українського студентства у Києві у сер. 1880-х років. В центрі оповідання — студентуніверситету (Іванницький)]. Без дати.

Поч.: "[Гл.] І. В актовій залі університету починав ся диспут...".

Кін.: "Міністр внутрішніх справ широко розписав «незабутні заслуги...»"

44 арк. Автограф на вузьких арк. жовтого кольору з одного боку, з дописками на звороті, виправл. олівцем. Численні арк. втрачено. Перші сім арк. не мають авт. нумерації; з авт. нумерацією арк.: 52 — 57 (на арк. 56 — поч. гл. III); 62; 86 — 100; 103 (поч. гл. V); 116; 125; 127 — 137 (на арк. 127 — поч. гл. VI); 150 (поч. гл. VII). Без підп.

На арк. I зв. — перелік дійових осіб твору, а також назва кн.(?) "Причинки до політичної, літературної й юмористичної історії українського громадянства в ХІХ столітті по Р. Х. Серія першої частини I, том I, с. [(?)] 188* — 188**"

Ф. I, од. зб. 3609а

113. "Тестамент", 1910, 10 (23) серпня.

Поч.: "Прокидаючися, подслушувая трівожно, чи не долетить до слуха...".

Кін.: "... мертвим ховати мерців."

38 арк. Автограф-чернетка з авт. виправл. олівцем. Без підп.

Опубл.: *Грушевський М. Sub Divo. Оповідання, начерки, замітки* — К.: Вид. автора, 1918. — С. 48 — 86.

Ф. I, од. зб. 11158

114. "На горах", 1912.

Поч.: "Купа буків заціліла на однім з верхів Букавиця..."

Кін.: "... щоб побачити сей намір."

14 арк. Автограф-чернетка олівцем з одного боку арк. Без підп.

Опубл.: *Грушевський М. Sub Divo. Оповідання, начерки, замітки* — К.: Вид. автора, 1918. — С. 105 — 111.

Ф. I, од. зб. 11159

115. "Розмова з Кривоносом", 1914, Криворівня.

Поч.: "Я довго йшов високим верхом..."

Кін.: "...Великі краплі дощу почали падати."

15 арк. Автограф-чернетка червон. чорнилом з одного боку арк. Без підп.

Опубл.: Грушевський М. З старих карток. Оповідання — К.: Вид. автора,

1918. — С. 86 — 95.

Ф. I, од. зб. 11157

116. "Історія сільори Занети Альберіго з Венеції", 1914.

Поч.: "Як відомо піде дами не вважають..."

Кін.: "...окружена своєю сінею."

33 арк. Автограф з ред. виправл. олівцем та чорнилом. Арк. 21 — 33 — на звороті друкарських зразків. Над назвою олівцем закресл. криптонім "М. З."

Опубл.: Грушевський М. З старих карток. Оповідання — К.: Вид. автора,

1918. — С. 30 — 53.

Ф. I, од. зб. 11161

117. ["Sub Divo". Передмова до збірки оповідань], 1917.

Поч.: "Оповідання, начерки й замітки зібрано..."

Кін.: "...значіння котрих не було звісно сливе нікому."

3 арк. Автограф-чернетка з авт. виправл. олівцем, на арк. із зразками друкарських шрифтів. Без підп.

Опубл.: Грушевський М. Sub Divo. Оповідання, начерки, замітки — К.: Вид. автора, 1918. — С. 3.

Ф. I, од. зб. 11160

ЛИСТИ

До Антоновича Володимира Боніфатійовича
(4 од. 1897 — 1899)

118. 1897, червня 20 (липня 2). [Зі Львова до Києва]. З відповідями на питання В. Антоновича щодо видання праць М. Драгоманова, політичних прихильностей членів НТШ.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Рукою Марії Сильвестрівни, з дописками та за підп. М. Грушевського.

Ф. III, од. зб. 46972

119. 1899, квітня 5 (17). [Зі Львова (?) до Києва]. З подякою за клопотання у справі дозволу української мови для доповідей на Археологічному з'їзді у Києві, про тематику власних рефератів та рефератів галицьких учених щодо з'їзду.

2 арк. Рукою Марії Сильвестрівни. Без кінця.

Ф. III, од. зб. 46971

120. 1899, липня 24 (серпня 5). [Зі Львова(?) до Києва]. З приводу заяви НТШ про відмову від участі у роботі Археологічного з'їзду в Києві, про можливість дозволу української мови для доповідей на з'їзді, тематику рефератів галицьких учених.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 46970

121. 1899, серпня 5 (17). З Владикавказу [до Києва]. У згаданих в попередньому листі справах і з проханням надіслати з'їздивські бюлетені та каталоги(?) виставки.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 46969

До Багалія Дмитра Івановича
(8 од. 1906 — 1928)

122. 1906, червня 26 [липня 9]. [Зі Львова(?) до Харкова(?)]. З проханням надати допомогу д-ру О. Гечу, який займається історією України.

1 арк. Автограф на візитці.

Ф. I, од. зб. 45701

123. 1906, жовтня 20 (листопада 2). Зі Львова [до Харкова]. Із привітанням з приводу обрання Д. Багалія ректором університету, подякою за пропозицію Раді університету надати М. Грушевському докторант, а справі співробітництва з "Українським вестником".

1 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 45702

124. [1907]. [З (?) до Харкова]. З пропозицією Д. Багалію стати дійсним членом УНТ та про необхідність подати статтю українською мовою; з привітанням із 30 — літтям наукової діяльності.

2 арк. (частина арк. 2 без тексту — відрвана). Автограф.

Ф. I, од. зб. 45707

125. 1924, квітня 10. [З Києва до Харкова]. З приводу друкування праці Д. Багалія про Г. Сковороду та його "Нарисів з історіографії", про труднощі у справі створення науково-дослідної кафедри історії України, з пропозицією написати для "України" статтю про О. Я. Єфименко, а О. Синявському — про М. Ф. Сумцова.

1 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 25810

126. 1924, квітня 17. [З Києва до Харкова]. З проханням передати до ВУКСУ надіслану до Д. Багалія заяву з приводу непорозумінь щодо виплати грошей, в справі видання праці про Г. Сковороду.

1 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 45703

127. 1924, червня 20. [З Києва до Харкова]. З проханням сприяти у розв'язанні справи із науково-дослідною кафедрою історії України, на якій вже практично розпочалися заняття з аспірантами; про важкі умови праці, становище друкарської справи.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. I, од. зб. 45704

128. [1926, вересня 13]. [З Києва до Харкова]. З проханням написати й надіслати яку-небудь статтю про небіжчика Овчаренка.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. I, од. зб. 45705

129. 1928, листопада 22. [З Києва до Харкова]. В справі переведення наукового співробітника [Л. Окиншевича (?)] з однієї науково-дослідної кафедри на іншу.

1 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 45706

До Більшевського Миколи Федотовича
(34 од. 1891 — 1911)

130. [1891, серпня 5 (17)]. [З Києва до ст. Боярка]. З повторним проханням надіслати реєстр інструментів або ремісницьких виробів, знайдених під час археологічних розкопок.

1 арк. Автограф рос. мовою. Закритий лист.

Ф. XXXI, од. зб. 859

131. 1894, листопада 27 (грудня 9). Зі Львова [до Варшави]. З проханням надати деякі відомості у справі роботи в архіві Казенної Палати, наявності люстрацій Руського воєводства сер. XVI ст.; з приводу планів видавати у НТШ збірки актів та пам'яток з історії України.

2 арк. Автограф рос. мовою.

Ф. XXXI, од. зб. 860

132. [1894, грудень]. Зі Львова [до Варшави]. З подякою за докладну інформацію про скарги архіву Казенної Палати, відомостями про люстрації Поділля XVI—XVII ст., над якими працював М. Грушевський та інші дослідники, про наміри працювати у московських архівах, видавати люстрації; про можливість організувати копіювання у Варшаві.

2 арк. Автограф. На арк. 1 дописка рукою М. Біляшевського: "получ. 15 дек. 94 г."

Ф. XXXI, од. зб. 861

133. 1895, січня 1 (13). [Зі Львова до Варшави]. З подякою за порівняльні відомості та пропозицією взяти участь у виданнях ЗНТШ; рецензувати російські археологічні видання, в яких є матеріали щодо України; з відомостями про місце зберігання деяких люстрацій.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XXXI, од. зб. 862

134. 1895, січня 13. [Зі Львова до Варшави]. В справі можливої участі М. Грушевського у виданні люстрацій, що провадить [О.(?) Яблоновський; з подякою за організацію копіювання люстрації Самбірського староства, з замовленням рецензій для ЗНТШ.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XXXI, од. зб. 863

135. 1895, березня 14. [Зі Львова до Варшави]. З подякою за надіслану копію люстрації Самбірського староства та відомості; з приводу методики видавати польські акти письмом оригіналу без змін; про намір працювати над документами московських архівів, з проханням нових рецензій на археологічні праці.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. ХХХІ, од. зб. 864

136. [1895, березень]. З Москви [до Варшави]. З роз'ясненням юридичних формул середньовіччя щодо власності, з приводу рецензії М. Біляшевського та з пропозицією до останнього написати огляд архіву Казенної Палати; в справі організації копіювання документів в цьому архіві.

2 арк. Автограф. На арк. 1 дописка рукою М. Біляшевського: "получ. 17 марта 95."

Ф. ХХХІ, од. зб. 865

137. 1895, травня 30 (червня 11). [Зі Львова до Варшави]. Про роботу над новими томами видань [НТШ], отримання копій від [копіюста] А. Рачинського; з проханням подати деякі бібліографічні відомості.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф. На арк. 1 дату вказано олівцем.

Ф. ХХХІ, од. зб. 866

138. 1895, червня 19 (липня 1). [Зі Львова до Києва(?)]. З подякою за надіслані бібліографічні відомості, про стан підготовки нових видань НТШ та отримання нових копій від А. Рачинського.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф. На арк. 1 дату вказано олівцем.

Ф. ХХХІ, од. зб. 867

139. 1895, липня 19 [(31)]. [З Владикавказу до Варшави]. Про плани приїхати до Києва, Москви, закінчення роботи над т. I "Жерел до історії України-Русі"; в справі обміну деякими архівно-бібліографічними відомостями.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф. Арк. надірвано.

Ф. ХХХІ, од. зб. 868

140. 1895, жовтня 9 (31). [Зі Львова до Варшави]. Про пересилання видань НТШ, з проханням надіслати звітку М. Біляшевського про козаків та рецензії, звірити з оригіналом деякі місця копії.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф. На арк. 1 дописка олівцем рукою М. Біляшевського: "получ. 11 окт. 1895".

Ф. XXXI, од. зб. 873

141. 1895, жовтня 19 (31). [Зі Львова до Варшави]. З проханням перевірити написання окремих слів в оригіналі документу, про свій від'їзд до Саксонії на лікування.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф. На арк. 1 дописка олівцем рукою М. Біляшевського: "19 (31). X. 95"

Ф. XXXI, од. зб. 869

142. 1895, жовтня 19 (31). З Weissenkirche bei Dresden до Варшави. В справі перевірки написання окремих слів за оригіналом.

1 арк. Автограф чорнилом з дописками олівцем. Листівка.

Ф. XXXI, од. зб. 870

143. 1896, січня 1 (13). [Зі Львова до Києва(?)]. Про творчу роботу під час лікування у Саксонії, у справі пересилання видань НТШ; з проханням прискорити копіювання архівних документів.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф чорнилом з дописками олівцем. Арк. 2 надірвано.

Ф. XXXI, од. зб. 871

144. 1896, січня 12 (24). [Зі Львова до Варшави(?)]. Про надіслання видань НТШ, організацію археографічної комісії; в справі оплати копіювання документів.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XXXI, од. зб. 872

145. [1902]. [Зі Львова до Києва]. Про брак запрошень на Харківський археологічний з'їзд та ускладнення обставин щодо участі членів НТШ у з'їзді; з проханням нових писань та рецензій М. Біляшевського для видань НТШ.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XXXI, од. зб. 874

146. 1902, червня 9 (22). Зі Львова [до Києва]. В справі неможливості участі вчених з Галичини в Археологічному з'їзді у Харкові.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф. На бланку НТШ.

Ф. XXXI, од. зб. 875

147. 1903, січня 3. Зі Львова [до Києва]. В справі виготовлення кліше, зпроханням дати до ЗНТШ матеріал про Харківський Археологічний з'їзд та сприяти персилці до Львова від Б. Ханенка примірника його "Древностей Придніпровья".

1 арк. Автограф. На бланку НТШ.

Ф. XXXI, од. зб. 876

148. 1903, січня 3 (16). Зі Львова [до Києва]. Про надіслання до М. Біляшевського кліше до видання(?) та необхідність в разі передруку чи перекладу посилатися на ЗНТШ як першоджерело.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф. На бланку НТШ.

Ф. XXXI, од. зб. 877

149. 1905, лютого 5 (18). Зі Львова до Києва. З пропозицією придбати [для музею] широби і упульських різьбярів.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий) + конверт. Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського.

Ф. XXXI, од. зб. 878

150. 1905, серпня 6 (19). Зі Львова до Києва. В справі організації виставки західноукраїнського художнього промислу та мистецтва, придбання речей та виробів; з проханням дати відомості про місце знахідки діадери, про яку М. Біляшевський згадав в "Археологической летописи Южной России".

1 арк. + конверт. Рукою Марії Сильвестрівни з дописками та за підп. М. Грушевського.

Ф. ХХХІ, од. зб. 879

151. 1909, червня 19. [Зі Львова(?) до Києва]. В справі асигнування грошей на археологічні розкопки, діяльність Київського міського музею старожитностей та мистецтв та на видання альбому з різьбярства.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф. На арк. слід від дироколу.

Ф. ХХХІ, од. зб. 880

152. [1910 — 1911]. [У Києві]. Про необхідність відвідати К. М. Мельник - Ангонович в справі бібліотеки В. Б. Ангоновича.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф. Частина арк. відірвано. На арк. слід від дироколу.

Ф. ХХХІ, од. зб. 894

153. 1911, січня 30 (лютого 12). [У Києві]. Нагадування про дату засідання УНТ та необхідність принести ключі від вітрин.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф. На арк. слід від дироколу.

Ф. ХХХІ, од. зб. 881

154. 1911, березня 23 [(квітня 5)]. [У Києві]. З приводу підготовки до видання справоздання про виставку в Київському міському музеї старожитностей та мистецтв.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф. На арк. слід від дироколу.

Ф. ХХХІ, од. зб. 883

155. [1912(?)], січня 20 (лютого 2). [У Києві]. З проханням дати Вас. Григ. [Кричевському] оригінальну печатку І. Мазепи для виготовлення ілюстрацій до нового видання "Ілюстрованої історії України" та запрошенням на засідання (?).

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф.

Ф. XXXI, од. зб. 885

156. Без дати. [У Києві]. Із запрошенням на засідання УНТ(?), що відбудеться у конторі ЛНВ, на якому буде зачитано доповідь Хв. К. Вовка про нові археологічні знахідки.

1 арк. Копія рукою нествановл. особи. На арк. слід від дироколу.

Ф. XXXI, од. зб. 884

157. Без дати. [Зі Львова(?) до Києва]. В справі організації пересилання речей, приданих Київським міським музеєм старожитностей та мистецтв.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф. На арк. слід від дироколу.

Ф. XXXI, од. зб. 886

158. Без дати. [У Києві (?)]. З вказівкою на О. О. Шахматова та про стан здоров'я Вас. Григ. [Кричевського (?)].

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф. Записка. На арк. слід від дироколу.

Ф. XXXI, од. зб. 887

159. Без дати. [У Києві (?)]. З приводу видання (?), яке готує Хв. К. Вовк, про необхідність перевиборів голови Ради [УНТ], в грошових справах Київського міського музею старожитностей та мистецтв.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф. На арк. слід від дироколу.

Ф. XXXI, од. зб. 888

160. Без дати. [Зі Львова(?) до Києва]. Про грошові справи на утримання Київського міського музею старожитностей та мистецтв, придбання експонатів; в справі придбання колекції [В.(?) Бабенка та колекції (?) з Овруччини.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф. На арк. слід від дираколу.

Ф. XXXI, од. зб. 889

161. Без дати. [У Києві]. З проханням відвідати контору ЛНВ.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф. Записка. Частина арк. відірвано. На арк. слід від дираколу.

Ф. XXXI, од. зб. 891

162. Без дати. [У Києві]. З запрошенням на засідання історичної секції [УНТ], де планується обговорення доповіді М. Грушевського про створення комісії артистичної творчості.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф. На арк. слід від дираколу.

Ф. XXXI, од. зб. 892

163. Без дати. [У Києві]. З запрошенням на засідання Ради [УНТ(?)], де вирішуватиметься справа щодо приміщення для Київського міського музею старожитностей та мистецтв (?).

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф. На арк. слід від дираколу.

Ф. XXXI, од. зб. 893

До Вороного Миколи Кіндратовича
(1-й од. Після 1906 р.)

164. [Після 1906 р.]. [Зі Львова до Чернігова(?)]. Про занепад політичної активності українців у Львові та Чернівцях після 1906 р.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф. На арк. 1 рукою М. Вороного(?) дописка: "Від проф. Мих. Грушевського з Галичини".

Ф. III, од. зб. 10267

До Грінченка Бориса Дмитровича
(4 од. 1893 — 1903)

165. [1893, грудень]. З Владикавказу [до Харкова (?)]. З пропозицією Б. Грінченку в разі його приїзду до Києва оселитися в хаті М. Грушевського.

1 арк. Автограф. На арк. 1 дописка: "93. XII. 14 (24). Харків"

Ф. III, од. зб. 36806

166. 1902, грудня 19 (1903, січня 1). Зі Львова [до Києва]. Про хворобу В. Гнатюка і його поїздки на лікування на о. Корфу та з проханням надати на це грошову допомогу від київської громадськості.

1 арк. Автограф. На бланку НТШ.

Ф. III, од. зб. 36807

167. 1903, січня 2 (лютого 6). Зі Львова [до Києва]. Про отримання грошей для В. Гнатюка, його прагнення повернутися на Україну.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф. На бланку НТШ.

Ф. III, од. зб. 36805

168. [1906]. [Зі Львова до Києва (?)]. З проханням допомоги проф. О. Гечу з Познані, який займається українською історією.

1 арк. Автограф. На візитці.

Ф. III, од. зб. 36804

До Доманицького Михайла
(I од. 1917 р.)

169. 1917, квітня 17 (30). [У Києві(?)]. Привітання родині Доманицьких, надіслане за рішенням з'їзду Союзу українських автономістів-федералістів у пам'ять заслуг покійного В. М. Доманицького.

1 арк. Оригінал. В лівому кутку вгорі діловодчий реквізит: "Рада Союзу українських автономістів-федералістів". Підписи: "За голову Ради М. Грушевський. За секретаря О. Андрієвська".

Ф. III, од. зб. 9657

До Єфремова Сергія Олександровича
(56 од. 1904 — 1917)

170. [1904, квітня 7]. Зі Львова до Києва. З повідомленням про плани відпочити разом з [І. Франком] у Римі, надіслання кліше власного портрету та проханням надати коректу збірки оповідань, де публікується "Бех-аль-Джугур".

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317, од. зб. 289

171. [1904, квітня 18]. З Риму до Києва. З привітанням та нагадуванням надіслати коректу.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317, од. зб. 290

172. 1904, травня 22. Зі Львова до Києва. Про отримання частини коректи та з уточненням порядку розміщення оповідань у збірнику.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317, од. зб. 291

173. 1904, листопада 9. Зі Львова [до Києва]. З подякою за надіслані огляди часописів та з приводу розповсюдження у Києві т. I "Історії України-Русі".

2 арк. Рукою Марії Сильвестрівни з дописками та за підп. М. Грушевського. На арк.1 дописка рукою С. Єфремова: "відписав 10.XI.1904 р."

Ф. 307. од. зб. 292

174. 1904, листопада 19. Зі Львова [до Києва]. З приводу рецензії С. Єфремова ["Наука темних людей"] на працю А.Будиловича ["К вопросу о литературном языке Юго-Западной Руси"] та з пропозицією зробити огляди річників.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф. На арк. 1 дописка рукою С. Єфремова: "відписав 11.XI. 1904".

Ф. 317. од. зб. 293

175. 1905, вересня 5. Зі Львова [до Києва]. З повідомленням про близький приїзд до Києва, одержання статей С. Єфремова та проханням дозволити використати його адресу для пересилання з друкарні коректи праці М. Грушевського.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Рукою Марії Сильвестрівни з дописками та за підп. М. Грушевського.

Ф. 317. од. зб. 295

176. [1905], вересня 4 [(17)]. [З Ялти до Києва]. В справі продажу акцій для фінансування видання газети; з приводу участі С. Єфремова у виданні "Киевских откликов".

1 арк. Автограф. На арк.1 дописка рукою С. Єфремова: "одержав 13.IX. 1905".

Ф. 317. од. зб. 296

177. [1905, вересня 7 (20)]. [З Ялти до Києва]. В справі видання книжки ["К польско-украинским отношениям Галиции"] та розподілу накладу.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 299

178. 1906, жовтня 19. Зі Львова до Києва. З приводу відбитка статті М. Грушевського в "Киевских откликах".

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 297

179. 1905, жовтня 24. Зі Львова до Києва. З подякою за надісланий відбиток та нагадуванням про необхідність вислати статтю "За водою".

1 арк. Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 298

180. 1906, січня 10. Зі Львова до Києва. З привітанням з новим роком.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 300

181. 1906, травня 21. Зі Львова (до Києва). З приводу реалізації виданої у Києві книжки "К польско-украинским отношениям Галиции" та томів I -- III "Історії України-Русі"; про розширення видавничих можливостей ЗНТШ.

1 арк. Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського.

Ф. 317. од. зб. 301

182. [1906, травень]. Зі Львова до Києва. З привітанням з нагоди звільнення від ув'язнення.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 302

183. [1906]. [Зі Львова до Києва]. З приводу виходу друком "Історії України-Русі", з проханням повідомити про це громадськість через "Киевские отклики", в справі розповсюдження у Києві ЗНТШ та співробітництва з ЛНВ.

2 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 343

184. [1906]. [З (?) до Києва]. В справі надісланій до С. Єфремова статті М. Грушевського ["Дорогою віків"], з дозволом внести необхідні зміни.

1 арк. Автограф. Записка.

Ф. 317. од. зб. 1850, арк. 3

185. 1907, березня 4 (17). Зі Львова [до Києва]. З приводу публікації у ЛНВ статті "З життя і письменства" та рецензій.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Рукою Марії Сильвестрівни з дописками та за підп. М. Грушевського.

Ф. 317. од. зб. 303

186. 1907, березня 26. Зі Львова до Києва. Про публікацію у ЛНВ статті "Тижні серед запасних" та відсутність жорстких вимог щодо мовних особливостей статей.

1 арк. Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 304

187. [1907, березень]. Зі Львова до Києва. З пропозицією подати нові матеріали до ЛНВ, про бажання зустрітися у Києві.

1 арк. Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 306

188. [1907, липень]. З Ясенів Грیشних біля Косова [до Києва]. З приводу необхідності редагувати надіслані до ЛНВ статті С. Єфремова.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф. На арк. 1 дописка рукою С. Єфремова: "одержав 9.VII. 1907".

Ф. 317. од. зб. 305

189. 1914, березня 25 (квітня 7). [З Петербурга до Києва]. З проханням надіслати докладні відомості про репресії проти учасників січневих з'їздів учителів.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф.

Ф. 317. од. зб. 307

190. 1914, липня 1. [3(?) до Києва]. Про обрахня С. Єфремова, О. С. Грушевського та Фед. Павл. [Матушевського] членами Львівського т-ва прихильників української літератури та з пропозицією подати до "України" рецензію на твори Т. Шевченка, видані під ред. Д. І. Дорошенка.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М.Грушевського.

Ф. 317. од. зб. 308

191. [1914], серпня 25 [(вересня 7)]. З Сибірська [до Києва]. З проханням опіки над будинком М. Грушевського та з приводу необхідності протесту української громадськості проти утисків щодо української преси та школи.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 317. од. зб. 340

192. 1915, вересня 15 [(28)]. З Казані до Києва. Про бажання співробітничати з "Основою" та з проханням взяти під нагляд будинок М. Грушевського у Києві.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 310

193. 1915, вересня 23 [(жовтня 6)]. [З Казані до Києва]. В справах оформлення нагляду за будинком М. Грушевського та врятування книжок з книгарні ЛНВ; про підтримку планів і заходів українського руху стосовно шкільної справи.

4 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 311

194. 1915, жовтня 12 [(25)]. [З Казані до Києва]. В справі передачі книжок з книгарні ЛНВ до книгарні "Киевской старини" та про необхідність виплачувати борги ЛНВ; з перерахуванням висланих з України українських діячів, які потребують допомоги.

1 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 312

195. 1915, жовтня 17 [(30)]. [З Казані до Києва]. В справах збереження книгарні ЛНВ та можливостей друкування журналу, завершення набору аркушів "Історії України-Русі" (т. VIII, чч. 1 і 2).

2 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 313

196. 1915, листопада 12 [(25)]. З Казані до Києва. З проханням попередити друкарню про затримку з надісланням коректи (рукопису ?).

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 314

197. 1915, листопада 18 [(грудня 1)]. [З Казані до Києва]. З проханням подальшої підтримки у справах книгарні та друку, а також допомоги з боку киян московській "Украинской жизни".

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 317. од. зб. 315

198. 1915, листопада 27 [(грудня 10)]. [З Казані до Києва]. Про труднощі при підготовці матеріалів до "Основи", "Украинской жизни", пов'язані з відірваністю від українського життя.

2 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 316

199. 1915, грудня 13 [(26)]. [З Казані до Києва]. В справі подальшої долі книгарні ЛНВ та про стан підготовки до друку власних статей.

2 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 317. од. зб. 317

200. 1916, січня 11 [(24)]. З Казані до Києва. З приводу надіслання статті до "Основи" та про затримку коректи матеріалів, кн. П. [Українського] наукового збірника.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 309

201. 1916, лютого 4 [(17)]. [З Казані до Києва]. З пропозицією у зв'язку із закриттям "Основи" викупити друкарню та роздумами з приводу листа М. Горького до М. Грушевського.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 317. од. зб. 318

202. 1916, березня 14 [(27)]. [З Казані до Києва]. З роздумами про значення української книжки; з приводу подання до запропонованого М. Горьким збірника статті про "історію українського життя в Росії"; про стан друкування "Історії України-Русі" (т. VIII, чч. 1 і 2).

4 арк. (арк. 4 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 317. од. зб. 319

203. 1916, квітня 3 [(16)]. [З Казані до Києва]. З висловленням жалю з приводу смерті В. П.(?) та в справі долі книгарні ЛНВ.

2 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 320

204. 1916, травня 2 [(15)]. З Казані до Києва. З пропозицією заїхати до Казані у разі поїздки до Сибіру; з приводу статті В. М. Перетця про українську літературу з кінця XV ст. в т. I "Отечества" та про стан друкування своїх праць і статей.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 317. од. зб. 319

205. 1916, червня 14 [(27)]. З Казані до Києва. Про закінчення написання статті для збірника, запропонованого М. Горьким, і бажання отримати відгук С. Єфремова; про незадовільне становище в українській видавничій справі.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 322

206. 1916, червня 21 [(липень 4)]. З Казані до Києва. З приводу надіслання до С. Єфремова статті на відгук для "Сборника украинской литературы".

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 323

207. 1916, липня 14 [(27)]. З Казані до Києва. З подякою за відгук і замітки до статті та про стан друкування матеріалів, надісланих до "Русского вестника" та "Речи".

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 324

208. 1916, серпня 16 [(29)]. З Казані до Києва. З приводу затримки з виходом "Історії України-Русі" (т. VIII, чч. 1 і 2).

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 325

209. 1916, серпня 30 [(вересня 12)]. З Казані до Києва. З приводу підготовки переїзду до Москви та про проєкт М. Горького видати збірник "Україна и Москва в их духовной жизни".

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 326

210. 1916, вересня 13 [(26)]. З Москви до Києва. З повідомленням про переїзд до Москви та нової адреси.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 327

211. 1916, вересня 23 [(жовтня 6)]. [З Москви до Києва]. З зауваженнями до статті С. Єфремова з історії української літератури, яку отримав.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 317. од. зб. 328

212. [1916], жовтня 30 [(листопада 12)]. [З Москви до Києва]. В справах контролю за друкуванням "Історії України-Русі" (т. VIII, чч. 1 і 2) та інших видань УНТ, виплати боргів за видання ЛНВ.

2 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 342

213. [1916], листопада 11 [(24)]. [З Москви до Києва]. В справі запропонованого М. Горьким збірника статей ["Україна и Москва в их духовной жизни"] та з пропозицією С. Єфремову підготувати до нього статтю зі співставленням української та російської нової літератури (XIX ст.).

2 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 341

214. 1916, листопада 28 [(грудня 11)]. [З Москви до Києва]. З пропозицією знайти у Києві нових авторів і кореспондентів для української преси в столиці, проханням обговорити серед київських діячів складений ним на прохання М.Горького начерк проспекту збірника та про можливість участі у збірнику Фед. Павл. [Матушевського] та Вяч. Konst. [Прокоповича].

2 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 329

215. [1917, січня 12]. З Москви до Києва. З проханням в разі поїздки до Москви взяти з собою деякі речі для нього.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 330

216. 1917, січня 7 [(20)]. З Москви до Києва. З приводу необхідності доведення самому до кінця плану збірника ["Україна и Москва в их духовной жизни"] та з пропозицією С. Єфремову взяти участь у збірнику "XIX вік", який задумав М. Грушевський.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 331

217. 1917, січня 12 [(25)]. З Москви до Києва. З проханням у зв'язку з планами взяти участь у створенні у Москві українського видавничого тов-ва, повідомити про видавничі плани "Віку" та нового київського видавничого т-ва(?) на 1917 р.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 332

218. 1917, січня 19 [(лютого 1)]. [З Москви до Києва]. Про бажання нових українських видавничих т-в у Москві друкувати лекції В. Б. Антоновича та і проханням повідомити київські новини.

2 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 333

219. [1917, лютого 7]. З Москви до Києва. Про установчі збори нового видавничого т-ва у Москві, його видавничі плани та з пропозицією до С. Єфремова взяти участь у заснуванні т-ва.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 334

220. [1917, лютого 9]. З Москви до Києва. З проханням надіслати кн. 1 "Руської письменності", інші книжки з матеріалами про М. Гулака-Артемівського та з приводу планів видання творів останнього.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 335

221. 1917, лютого 8 (21). З Москви до Києва. З подякою за надіслані книжки та у справі майбутніх планів видавничої діяльності.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 317. од. зб. 336

222. 1917, лютого 11 - 14 (24 - 27). [З Москви до Києва]. В справі співробітництва київських та московських українських видавництв та з пропозицією до С. Єфремова підготувати статтю про М. Костомарова та Кирило-Мефодіївське т-во.

2 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 337

223. [1917], лютого 26 [(березня 11)]. [З Москви до Києва]. Про видавничі плани, пропозицію М. Горького про спільне видання збірника "Україна і Москва", у який М. Грушевський міг би подати статтю про релігійне життя українців і росіян.

2 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 338

224. Без дати. [Зі Львова (?) до Києва]. В справі співробітництва М. Грушевського з київськими газетами як кореспондента та про бажання зустрітися у Києві з Вас. Фед. [Смиренком(?)].

1 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 344

225. Без дати. [Зі Львова (?) до Києва]. З приводу співробітництва з київськими газетами як кореспондента та необхідності гідно представити у них український відділ.

2 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 345

226. Без дати. [Зі Львова (?) до Києва]. В справі обміну коректами видаць, про суперечки в НТШ та доцільність приїзду Є. Чикаленка та І. Луценка на червоні збори НТШ.

1 арк. Автограф.

Ф. 317. од. зб. 346

До Житецького Ігната Павловича
(2 од. 1927 — 1929)

227. 1927, жовтня 3. [В Києві]. З запрошенням на обід.

1 арк. Автограф. Записка.

Ф. I, од. зб. 47438

228. 1929, лютого 6. [В Києві]. З привітанням хворому І. Житецькому та пропозицією грошової допомоги.

1 арк. Автограф. Записка.

Ф. I, од. зб. 47439

До Іконнікова Володимира Степановича
(6 од. 1890 — 1904)

229. 1890, червня 12 [(24)]. [З Києва] до ст. Боярка. З планом історичної розвідки про історію Волині 1097 — 1100 рр. та проханням консультації щодо необхідної літератури.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий) + конверт. Автограф рос. мовою.

Ф. III, од. зб. 48683

230. 1892, лютого 17 [(29)]. З Москви до Києва. Про роботу в архівах, знахідки грамот з історії Барського староства; з проханням листа-рекомендації для отримання дозволу працювати у Архіві Міністерства закордонних справ.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий) + конверт. Автограф рос. мовою.

Ф. III, од. зб. 48682

231. 1892, березня 4 [(16)]. З Москви до Києва. Про роботу в архівах та з подякою за пропозицію оформити М. Грушевському грошову допомогу у.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий) + конверт. Автограф рос. мовою.

Ф. III, од. зб. 48681

232. 1892, травня 28 [(червня 9)]. З Ровно до Києва. В справі репетиторства [Л. ? (?)] Добровольського.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті) + конверт. Автограф рос. мовою.

Ф. III, од. зб. 48680

233. 1901, лютого 8 [Зі Львова] до Києва. З проханням затримати відправлення довідки про Несгора-Літописця у зв'язку з терміновим від'їздом.

1 арк. Автограф рос. мовою. Листівка.

Ф. III, од. зб. 48679

234. [1904, жовтня 10]. [Зі Львова] до Києва. З привітанням з приводу обрання В. Іконнікова головою Київської археографічної комісії та проханням надати можливість користуватися примірниками надрукованих, але не виданих томів актів, необхідних М. Грушевському для дослідження суспільних та культурних відносин на Україні у XVI — XVII ст.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий) + конверт. Автограф рос. мовою.

Ф. III, од. зб. 48678

До Кандиби (Олеся) Олександра Івановича
(27 од. 1909 — 1917)

235. [1909, березня 5]. [Зі Львова] до Санкт-Петербурга. З проханням надіслати до ЛНВ вірші та оповідання, а також драматичний етюд "По дорозі в Казку".

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. XV, од. зб. 1693

236. [1909, березня 13 (26)]. [Зі Львова] до Житомира. З проханням надіслати фотокартки, вірші та драматичний етюд "По дорозі в Казку".

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. XV, од. зб. 1694

237. [1911]. [В Києві(?)]. З приводу цензурного перегляду драматичного твору О. Кандиби "Над Дніпром".

1 арк. Автограф. Записка.

Ф. XV, од. зб. 1717

238. [1912, серпня 16]. [З Ясенів Горішних біля Косова] до Києва. З привітанням з Криворівні.

1 арк. Автограф. Художня листівка.

Ф. XV, од. зб. 1695

239. 1912, грудня 8. [Зі Львова(?) до Києва]. З проханням надіслати титул етопа (?) для реклами у новій книжці ЛНВ.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1696

240. [1912(?)], грудня 14 (27). [Зі Львова(?) до Києва]. В справі замовлення А. В. Ніковському огляду літератури за 1912 р.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1703

241. [1913, липня 25]. [З Ясенів Горішних біля Косова] до Лисса (Італія). З приводу залучення авторів для нових книжок ЛНВ, відмови І. М. Мушівського(?) співробітничати з ЛНВ, із запрошенням до Криворівні.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. XV, од. зб. 1697

242. [1913, серпня 5]. [З Ясенів Горішних біля Косова] до Лисса (Італія). Про необхідність дати у кн. VIII ЛНВ траурну оповістку з приводу смерті Лесі Українки та присвятити окремі книжки ЛНВ відповідно І. Франкові та Лесі Українці.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. XV, од. зб. 1698

243. [1913], серпня 6. [З Ясенів Горішних біля Косова(?) до Лисса (Італія)(?)]. Про вимоги щодо друкування у ЛНВ драматичних творів, з пропозиціями до складу кн. X ЛНВ та в справі надання І. М. Мушівському(?) необхідної довідки.

2 арк. Автограф. Листа адресовано О. Кандибі та всьому київському редакційному комітету ЛНВ.

Ф. XV, од. зб. 1701

244. 1913, вересня 25. [Зі Львова до Києва]. В справах грошового авансу О.Кандиби та добору статей до кн. IX ЛНВ.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1699

245. 1913, листопада 1. [Зі Львова] до Києва. В справі друкування журналу, редакційних змін у складі кн. IX ЛНВ.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. XV, од. зб. 1700

246. [1913(?)]. [У Києві(?)]. Про потребу надрукування статті(?) М. Горького.

2 арк. Автограф. Записка олівцем.

Ф. XV, од. зб. 1702

247. 1914, січня 3 [(16)]. [У Києві(?)]. Про відсутність причин для виходу О. Кандиби зі складу редакції ЛНВ.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1704

248. 1914, березня 23 [(квітня 5)]. [З Санкт-Петербурга] до Києва. Знагадуванням про необхідність дати фотографію О. Кандиби.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. XV, од. зб. 1705

249. [1914]. [У Києві(?)]. В справі грошової позики О. Кандиби, про рішення Редакційного комітету ЛНВ прохати поета залишитися редактором журналу та підготувати п'єсу про гайдамаків.

1 арк. Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1713

250. 1917, січня 1 [(14)]. З Москви [до Києва]. З проханням передати новому пайовому українському видавничому т-ву право перевидати книжки поезій [О. Олесь] та подати збірку не виданих поезій; про умови оплати гонорару.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1706

251. 1917, лютого 12 [(25)]. З Москви до Києва. З пропозицією О. Кандиби про співпрацю з новим пайовим українським видавничим т-вом у Москві та про умови перевидання його творів.

3 арк. + конверт. Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1707

252. 1917, лютого 21-27 [(березня 6-12)]. [З Москви до Києва]. З проханням прискорити підготовку рукопису збірки поезій О. Олесь [Кандиби] та почати роботу по перевиданню старих книжок; про фінансові умови друку збірки.

7 арк. Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1708

253. [1917]. [З Москви до Києва]. З приводу рішення О.Кандиби щодо перевидання його збірок.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1709

254. [1917]. [У Києві] В справі відновлення ЛНВ, переведення видавничої справи з Москви до Києва, з висловленням надії про співпрацю.

2 арк. (арк. 2 зв. — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1710

255. Без дати. [Зі Львова(?) до Києва]. З приводу власних листів до Київського відділення Редакційного комітету ЛНВ, з висловленням надії на своєчасний вихід кн. IX ЛНВ.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1711

256. Без дати. [Зі Львова(?) до Києва(?)]. В справі грошової позики О.Кандиби для видання його творів.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XV, од. зб. 1712

257. Без дати. [У Києві(?)]. З приводу добору матеріалів до кн. XI ЛНВ

1 арк. Автограф. Записка.

Ф. XV, од. зб. 1713

258. Без дати. [Зі Львова до Києва]. З приводу роздумів О. Кандиби про газету "Село" та непорозуміння з надісланими до Львова книжками.

1 арк. Автограф. На бланку Редакції ЛНВ у Львові.

Ф. XV, од. зб. 1715

259. Без дати. [У Києві]. З запрошенням відвідати родину Грушевських.

1 арк. Автограф. Записка на арк. з блокноту.

Ф. XV, од. зб. 1716

260. Без дати. [З(?) до(?)]. З проханням подати твори для опублікування у ЛНВ про умови оплати.

1 арк. Автограф. На бланку ЛНВ.

Ф. XV, од. зб. 2580

261. Без дати. [З (?) до (?)]. З подякою за надіслані твори та проханням продовжувати писати для ЛНВ, подати драматичного етюда.

1 арк. Автограф. На бланку ЛНВ.

Ф. XV, од. зб. 2581

До Кареева Миколи Івановича
(1 од. 1914)

262. [1914, квітня 8]. [З Києва до Петербурга]. З привітанням І. В. Лучицькому з нагоди його ювілею.

1 арк. Телеграма. На телеграфному бланку, російською мовою.

Ф. III, од. зб. 14628

До Кяльницького Євгена Олександровича
(2 од. 1889)

263. 1889, березня 23 [(квітня 4)]. У Києві. З приводу виправлення рукопису праці М. Грушевського ["Южнорусские господарские замки в пол.XVI в."].

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф рос. мовою.

Ф. III, од. зб. 7855

264. [1891(?)]. [З (?) до Києва] З новорічним вітанням та проханням внести зміни до коректи статті М. Грушевського ["Барская околичная шляхта до к. XVІІІ в."] та передати коректу для перегляду В. Б. [Антоновичу].

2 арк. (арк. 1 зв. — 2— чисті). Автограф рос. мовою. Папір для листів з штампелем: літери: "М" і "Г" у стилізованому під герб картуші з короною вгорі. На арк. 2 зв. замітки бібліограф. змісту рукою невстановл. особи.

Ф. III, од. зб. 9752

До Коваленко - Коломацького Григорія Андрійовича
(15 од. 1897 — 1899)

265. 1897, квітня 24 (травня 6). Зі Львова до Владикавказу. Про становище українсько-руського народу в Галичині, участь русинів у виборах до крайового сейму та парламенту.

2 арк. + конверт. Рукою Марії Сильвестрівни з дописками та за підп. М. Грушевського.

Ф. 134, од. зб. 27

266. 1897, липня 17 (29). [У Владикавказі]. Про прибуття М. Грушевського на батьківський хутір, з запрошенням відвідати його та здобути відомості з Галичини.

1 арк. Автограф.

Ф. 134, од. зб. 28

267. 1897, серпня 8 (20). [У Владикавказі]. З запрошенням побути на хутір.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті) + конверт. Автограф.

Ф. 134, од. зб. 29

268. [1898, лютий]. Зі Львова до Владикавказу. Про припинення виходу "Життя і слова", вступ І. Франка до редакційного комітету ЛНВ та про надіслання ЛНВ на передплату "Життя і слова".

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті) + конверт. Рукою Марії Сильвестрівни з дописками та за підп. М. Грушевського.

Ф. 134, од. зб. 30

269. 1898, травня 20 (червня 1). Зі Львова до Владикавказу. Про доцільність перекладів українських творів російською мовою з обов'язковим посиланням на періоджерело.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий) + конверт. Рукою Марії Сильвестрівни з дописками та за підп. М. Грушевського. Арк. розірвано посередині.

Ф. 134, од. зб. 31

270. 1898, серпня 5 (17). [У Владикавказі(?)]. В справі ювілеїв І. Котляревського та І. Франка, що святкуватимуться восени у Львові.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф.

Ф. 134, од. зб. 32

271. 1898, серпня 20 (вересня 1). [У Владикавказі(?)]. З оцінкою якості перекладів Г. Коваленка з російської мови та про можливість співпраці з ЛНВ.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті) + конверт. Автограф.

Ф. 134, од. зб. 33

272. 1898, жовтня 4 (16). Зі Львова до Владикавказу. В справі перекладів Г. Коваленка і ювілеїв І. Котляревського та І. Франка, з повідомленням про публікацію в т. V. "Етнографічного збірника" легенд, надісланих Г. Коваленком.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий) + конверт. Рукою Марії Сильвестрівни з дописками та за підп. М. Грушевського.

Ф. 134, од. зб. 34

273. 1898, листопада 23 (грудня 4). Зі Львова до Владикавказу. Про передачу до редакції "Діла" перекладу оповідання І. Потапенка, зробленого Г. Коваленком, та перспективи подальшої роботи над перекладами творів.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий) + конверт. Рукою Марії Сильвестрівни з дописками та за підп. М. Грушевського.

Ф. 134, од. зб. 35

274. 1899, липня 18 (30). У Владикавказі. В справі перекладів творів І. Потапенка та його дозволу на публікацію.

1 арк. + конверт. Автограф. Записка.

Ф. 134, од. зб. 36

275. 1899, серпня 24 (вересня 5). У Владикавказі. З критичними зауваженнями щодо перекладів Г. Коваленка.

1 арк. + конверт. Автограф.

Ф. 134, од. зб. 37

276. 1899, листопада 2 (14). Зі Львова [до Владикавказу]. З пропозицією перекласти оповідання В. Г. Короленка "Маруся и Степан".

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф. На бланці НТШ.

Ф. 134, од. зб. 38

277. Без дати. [У Владикавказі]. З замовленням для ЛНВ перекладів творів І. Потапенка "Октава", "Тайна", "Проклятая слава".

1 арк. Автограф.

Ф. 134, од. зб. 39

278. Без дати. [Зі Львова(?) до Владикавказу]. В справі перекладів творів І. Потапенка, в т. ч. оповідання "Шестеро", з оцінкою якості перекладу та порадами; з пропозицією перекласти оповідання "Октава" та "Находка" того ж автора.

2 арк. Автограф.

Ф. 134, од. зб. 40

279. Без дати. [Зі Львова] до Владикавказу. В справі перекладу для ЛНВ твору А. П. Чехова "Моя жизнь".

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 134, од. зб. 41

До Корша Федіра Євгеновича
(1 од. 1913)

280. 1913, жовтня 28 [(листопада 10)]. [З Києва(?) до Москви(?)]. З вітанням з нагоди 70-річчя від дня народження видатного вченого.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф.

Ф. I, од. зб. 22887

До Кравцова Дмитра Євсійовича
(14 од. 1926 — 1931)

281. 1926, липня 1. [З Києва до Москви]. З пропозицією досліджувати тему про ратних людей на Запоріжжі та порадами щодо роботи в московських архівах разом з В. Юркевичем.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий) + конверт. Автограф.

Ф. 262, од. зб. 108

282. [1928]. [З Києва до Москви]. З повідомленням про затвердження Д. Кравцову аспірантської стипендії від 1927 р., про план підготовки його промоційної праці, з пропозицією подати статтю до збірника "Полуднева Україна", з фінансових питань.

1 арк. Автограф.

Ф. 262, од. зб. 103

283. [1929]. [З Києва до Москви]. З пропозицією залишитися до травневих свят у Москві та з проханням звірити з оригіналом копію документа.

1 арк. Автограф.

Ф. 262, од. зб. 104

284. [1929]. [З Києва до Москви]. В справі звірки копії "Деяння мимошедшей справи" з оригіналом.

1 арк. Автограф.

Ф. 262, од. зб. 105

285. [1930, січня 30]. З Ленінграду [до Москви]. З проханням з'ясувати справу з дозволом на роботу М. Грушевського в архіві та замовленням у зв'язку з приїздом до Москви необхідних архівних справ.

1 арк. Автограф.

Ф. 262, од. зб. 107

286. [1930, січня 30]. [З Ленінграду] до Москви. З підтвердженням дати приїзду до Москви.

1 арк. + конверт. Автограф. Записка.

Ф. 262, од. зб. 109

287. [1930, травня 28]. [З Ленінграду] до Москви. З проханням з'ясувати справу із замовленням квитків на залізницю та придбати деякі споживчі товари.

1 арк. + конверт. Автограф.

Ф. 262, од. зб. 110

288. 1930, липня 3. [З Києва до Москви]. В справі фотокопіювання деяких архівних документів та з порадами щодо підготовки промоційної праці.

1 арк. Автограф.

Ф. 262, од. зб. 112

289. [1930, липня 21]. З Києва до Москви. З проханням переглянути у архівних справах і скопіювати листи Г. Кониського та відомості про І. Борецького, [А.] Мужилівського та інших.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 262, од. зб. 111

290. 1930, жовтня 9. [З Києва до Москви]. Зі схваленням запропонованих Д.Кравцовим принципів видання збірки документів та висловленням співчуття з приводу незакінчення останнім аспірантури.

1 арк. Автограф.

Ф. 262, од. зб. 106

291. 1930, жовтня 15. [З Києва] до Москви. З проханням повідомити план розвідки Д. Кравцова з історії Рязінщини, характеристику груп документів та подати до чергового тому праць історичної секції статтю про хутрову торгівлю.

1 арк. Автограф. Листівка

Ф. 262, од. зб. 113

292. 1930, жовтня 23. [З Києва] до Москви. З приводу працевлаштування дружини Д. Кравцова О. Ю. Кравцової, можливості прочитати Д. Кравцову доповідь про Рязінщину після повернення, з побутових питань.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті) + конверт. Автограф.

Ф. 262, од. зб. 114

293. 1931, лютого 15. [З Києва до Москви]. З приводу рецензування статті Д.Кравцова про Т. Шевченка та наявності необхідних документів для висунення кандидатури Д. Кравцова на штатну вакансію(?); з проханням перевірити копії архівних документів, які М. Грушевський планує видати.

1 арк. Автограф.

Ф. 262, од. зб. 115

294. Без дати. [З Києва до Москви]. З подякою за надіслані поправки до копій та дозволом Д. Кравцову встановити термін повернення до Києва, про грошові справи.

1 арк. Автограф.

Ф. 262, од. зб. 105

До Кулішевої Олександри Михайлівни
(1 од. 1903)

295. 1903, червня 15 (28). [Зі Львова до хут. Кулішівка(?)]. З підтримкою ідеї повного наукового видання творів П. О. Куліша, в справі фінансування цього видання та можливості редагування його М. Грушевським; про плани НТШ видавати твори Ю. Федьковича.

2 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 30081

До Левицького Ореста Івановича
(3 од. 1917)

296. 1917, лютого 22 [(березня 7)]. [З Москви до Києва]. З привітанням з нагоди 70-річчя О. Левицького, що наближається, та проханням дозволити подати про нього статтю до "Променя" або іншого видання.

1 арк. Автограф. На зв. нотатки О. Левицького олівцем: витяги з промови членів Держ. Думи.

Ф. III, од. зб. 53520

297. Без дати. [В Києві(?)]. З новорічним привітанням та проханням передати книжку *Schnür-Perłowski St."Z przesyłosci Gaiocy"*.

1 арк. Автограф. Записка.

Ф. 81, од. зб. 81

298. Без дати. [Зі Львова(?) до Києва(?)]. З нагадуванням про необхідність подати до друку статтю(?), проханням дати пояснення(?) та надіслати окремі книжки ЧИОНЛ.

1 арк. Автограф.

Ф. 81, од. зб. 82

До Лотоцького Олександра Ігнатовича
(1 од. 1907)

299. [1907]. [Зі Львова] до Санкт-Петербурга. Про близький від'їзд до Києва, з пропозицією написати для ЛНВ огляд загального російського життя та з приводу виготовлення портрета П. Полуботка для книжки ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"].

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52086

До Могиляньського Михайла Михайловича
(3 од. 1915 — 1916)

300. [1915(?)]. [З Казані до Петрограда]. З приводу одержаних статей М. Могиляньського і рецензії на ["Ілюстровану історію України"], з пропозицією перекласти російською мовою оповідань М. Грушевського "Предок", "Пенати" та "Ніч".

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. X, од. зб. 18917

301. 1916, грудня 6 [(19)]. [З Москви] до Петрограда. З запрошенням прихати до М. Грушевського у Москву.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. X, од. зб. 18915

302. Без дати. [З Києва(?) до Петрограда(?)]. З приводу видання статті (оповідань?) М. Могиляньського в ЛНВ.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф

Ф. X, од. зб. 18916

До Нечуй-Левицького Івана Семеновича
(15 од. 1884 — 1904)

303. [1884], серпня 24 [(вересня 5)]. [З Владикавказу до Кишинєва]. З подякою за підтримку у літературних починаннях, про майбутнє навчання в останньому класі гімназії, роботу над повістю та внесення у зв'язку із судовими справами над народниками деяких змін до попередніх писань М. Грушевського, з проханням сприяти друку творів не лише в Галичині, а й у Одесі та Києві.

2 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 27872

304. 1884, грудня 9 [(21)]. З Тифліса [до Кишинєва]. З проханням повідомити про отримання віршів М. Грушевського, про роботу над першим оповіданням; подано вірша "Сумний вечір" під псевдонімом "М. Заволока".

2 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 27859

305. 1884, грудня 28 [1885, січня 9)]. З Тифліса [до Кишинєва]. З подякою за відгук на вірші М. Грушевського, поради щодо переробки оповідання "Німий свідок"; з пропозицією надіслати сто пісень, зібраних на Кубані, у редагуванні яких взяв участь М. Грушевський.

2 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 27860

306. [1885], січня 22 [(лютого 3)]. З Тифліса [до Кишинєва]. З проханням дати відгук на літературні випробування М. Грушевського та про долю друкування "Німого свідка".

2 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 27870

307. 1885, лютого 18 [(березня 2)]. З Тифліса [до Кишинєва]. З проханням дати відгук на писання М. Грушевського та роздумами про власні літературні здібності; про можливість зустрітися у Києві.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. I, од. зб. 27861

308. [1885], березня 8 [(20)]. З Тифліса [до Кишинєва]. Про свою потребу писати, з погодженням на публікацію перших трьох глав повісті "Свої та чужі", розкриттям подальшої фабули твору; з роздумами про значення української мови для українського письменства.

4 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 27871

309. 1885, травня 14 [(26)]. З Тифліса [до Кишинєва]. З роздумами про творчість І. Нечуя-Левицького останніх десяти років, стан української літератури; про потребу українського часопису; з проханням присвятити письменникові власну повість "Свої та чужі" та сприяти публікації писань М. Грушевського, в т.ч. оповідання ["Унтер-офіцер Трохим Скавучак"], придбання його творів, виданих у Галичині.

4 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 27862

310. 1885, липня 8 [(20)]. З Владикавказу [до Кишинєва]. З роздумами щодо якості власних літературних писань, про можливість отримати примірники галицьких часописів зі своїми творами, з проханням сприяти прискоренню друку власних писань.

2 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 27863

311. [1894(?)]. Зі Львова [до Києва]. З проханням підготувати начерк про напрямки українського письменства у XIX ст.; про свою викладацьку роботу та відмову НТШ розпочати видання джерел з історії України.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. I, од. зб. 27864

312. 1895, лютого 1 (13). [Зі Львова до Києва]. Про свою викладацьку та науково-організаційну роботу, у справі видання тижневиків "Зоря" та "Дзвінок", про видавничі плани НТШ, суспільно-політичне життя у Львові.

2 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 27864

313. 1899, січня 24 (лютого 5). Зі Львова [до Києва]. З пропозицією надіслати до ЛНВ повість І. Нечуя-Левицького "Гетьман Іван Виговський" та власними поглядами на постать гетьмана; в справі непорозумінь щодо отримання передплаченого ЛНВ.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Рукою Марії Сильвестрівни з дописками та за підп. М. Грушевського.

Ф. I, од. зб. 27865

314. 1899, березня 22 (квітня 3). Зі Львова [до Києва]. Про стан видання ЛНВ та з приводу неможливості друкувати у ньому повісті "Гетьман Іван Виговський"

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського.

Ф. I, од. зб. 27866

315. 1899, травня 30 (червня 11). Зі Львова [до Києва]. З приводу видання повісті про І. Виговського, пропозицією надіслати до ЛНВ твір на побутову тематику.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф.

Ф. I, од. зб. 27867

316. 1904, січня 22 (лютого 4). Зі Львова [до Києва]. З приводу розподілу примірників "Святого письма", виданого у перекладі П. Куліша та І. Пулюя, та надіслання до ЛНВ закінчення повісті І. Нечуя-Левицького "Хмари".

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф з авт. дописками олівцем.

Ф. I, од. зб. 27868

317. 1904, травня 17. Зі Львова [до Києва]. З приводу можливості видати повість "Хмари" окремою книжкою.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. I, од. зб. 27869

До Ніковського Андрія Васильовича
(5 од. 1915 — 1917)

318. [1915, жовтня 20 (листопада 2)]. [З Казані] до Ромодан. З висловленням задоволення щодо налагодження випуску журналу та проханням надіслати з редакції ЛНВ рукопис статті М. Грушевського з приводу кирило-мефодіївських перерів, що залишилися ненадрукованою.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. 226, од. зб. 100

319. [1917]. [У Києві]. З нагадуванням про засідання Центральної Ради(?) та необхідність полагодити у виконавчому комітеті(?) справу розширення помешкань для неї у Педагогічному музеї.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф. Записка.

Ф. 226, од. зб. 102, арк. 2

320. Без дати. [У Києві(?)]. З приводу статті(?) А. Ніковського та необхідності опублікувати її у черговому номері ЛНВ.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф. На бланку редакції та головної контори ЛНВ.

Ф. 226, од. зб. 101

321. Без дати. [У Києві]. З запрошенням на термінове засідання та проханням принести оригінали статей М. Грушевського для ["Нової ради"].

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф. Записка.

Ф. 226, од. зб. 102, арк. 1

322. Без дати. [У Києві]. З нагадуванням про М. Шакрина(?), який працював у книгарнях ЛНВ та [Л.] Ідзковського.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф. Записка.

Ф. 226, од. зб. 102, арк. 3

**До Новицького Олексія Петровича
(1 од. 1929)**

323. 1929, березня 12. [У Києві]. Про надіслання кошторису з короткими характеристиками завдань комісії історичної секції для використання при підготовці 5-річного плану.

1 арк. Автограф.

Ф. 279, од. зб. 1143

**До Постернака Степана Пилиповича
(1 од. 1927)**

324. 1927, березня 15. [У Києві]. З проханням видати листи(?) бібліотекарці історичної секції М. А. Жуковській.

1 арк. Автограф.

Ф. III, од. зб. 61011

До Петрова Миколи Івановича
(1 од. Без дати)

325. Без дати. [З (?) до Києва]. З проханням подати відомості про наявність у бібліотеці С. Шодуара повістей і мемуарів про колівщину 1768 р., якими займається учень М. Грушевського.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф рос. мовою.

Ф. III, од. зб. 12969

До Романюнич-Ткаченко Наталії Данилівні
(7 од. 1909 — 1923)

326. [1909]. [З (?) до Києва(?)]. В справі коректи статті [І.] Єрофєєва ["Українські думи й їх редакції"] для "Записок УНТ", з проханням перекласти деякі місця з наісланих книжок.

1 арк. Автограф.

Ф. 121, од. зб. 52

327. [1909]. [З (?) до Києва(?)]. В справі укладення кн. VI "Записок УНТ" та надіслання попередніх книжок до Німеччини; з пропозицією зайнятися перекладом твору (?) Р. Кіплінга.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 121, од. зб. 53

328. [1909]. [З (?) до Києва(?)]. З приводу затримки коректи кн. VI "Записок УНТ", надіслання попередньої книжки до бібліотеки НТШ та редакції "Діла"; в грошових справах.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 121, од. зб. 54

329. 1922, квітня 8. З Відня [до Києва]. Про зникнення листів, книжок та посилок, надісланих М. Грушевським до Києва, про допомогу від української громадськості у США та Чехо-Словаччині; з проханням подати відомості про становище УНТ, адреси українських інституцій та закладів культури.

2 арк. Автограф.

Ф. 121, од. зб. 48

330. 1922, червня 12. З Відня [до Києва]. В справі організації допомоги науковцям України, про брак коштів для видання української медичної літератури.

2 арк. Автограф олівцем.

Ф. 121, од. зб. 49

331. 1922, жовтня 30. З Відня [до Києва]. З приводу зникнення посилок та у справі організації пересилання і розподілу допомоги і пожертвувань; про кризисне становище інтелігенції у всьому світі.

4 арк. Автограф олівцем. На арк. 4 зв. — можливо, начерк відповіді Н. Романович-Ткаченко.

Ф. 121, од. зб. 50

332. 1923, березня 30. [З Відня(?) до Києва]. Про відсутність підтримки з боку представницьких організацій України у організації лікування працівників науки і культури за кордоном, збирання книжок для українських шкіл та установ.

1 арк. Автограф.

Ф. 121, од. зб. 51

До Русова Олександра Олександровича
(4 од. 1913)

333. 1913, березня 10. [З (?) до Києва]. З повторним проханням надіслати В. П. Обнинському карту з нанесеною на неї територією розселення українського населення, яке складає абсолютну або відносно більшість загального населення України.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф.

Ф. ПІ, од. зб. 236

334. 1913, жовтня 24. [Зі Львова(?)] до Києва. З приводу отримання коректи статті О. Русова та внесених до тексту змін.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. І, од. зб. 11026

335. [1913]. [У Києві]. В справі виготовлення карти розселення українського населення.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф. На бланку УНТ.

Ф. ПІ, од. зб. 575

336. Без дати. [У Києві]. З запрошенням на засідання історичної секції УНТ, де О. Русов мав повідомити про утворення статистично-економічної комісії.

1 арк. Автограф. На звороті рукою О. Русова начерк-чернетка історичн. статистики України.

Ф. ПІ, од. зб. 574

До Саливона Григорія Дмитровича
(1 од. Без дати.)

337. Без дати. [З (?) до Києва(?)]. З приводу неможливості відкласти друкування "Ілюстрованої історії України", як це намагається зробити друкарня.

1 арк. + конверт. Автограф. На бланку "Типографин акционерного об-ва «Петр Барский» в Києве".

Ф. III, од. зб. 60388

До Стебницького Петра Януарійовича
(61 од. 1906 — 1922)

338. 1906, вересня 8 (21). Зі Львова [до Санкт-Петербурга]. Про роботу над книжкою ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"], в справі її видання і перевидання, ціни та відсотки доходу, видання ширшої ілюстрованої історії.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Рукою Марії Сильвестрівни з дописками та за підп. М. Грушевського.

Ф. III, од. зб. 52028

339. 1906, жовтня 31 (листопада 13). Зі Львова [до Санкт-Петербурга]. В справі надіслання корект та редагування книжки ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"].

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського.

Ф. III, од. зб. 52029

340. 1906, листопада 8. [Зі Львова] до Санкт-Петербурга. В справі надіслання корект книжки ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"].

1 арк. Автограф. Листівка з портретами Г. Барвінок та М. Вовчка.

Ф. III, од. зб. 52030

341. [1906, листопад]. [Зі Львова] до Санкт-Петербурга. З приводу коректурних виправлень у книжці ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"].

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52068

342. 1906, грудня 5 (18). [Зі Львова до Санкт-Петербурга]. З замовленням на підготовку оглядів російського життя щодо притиснення українського просвітництва, про становище ЛНВ у зв'язку із заснуванням філії редакції у Києві; з роздумами про стан своїх взаємовідносин з представниками української громадськості.

2 арк. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52031

343. [1906, грудень]. [Зі Львова] до Санкт-Петербурга. З приводу коректурних виправлень у книжці "Про старі часи на Україні. Коротка історія України" та з проханням прискорити відправлення корект.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52066

344. [1906, грудень]. [Зі Львова] до Санкт-Петербурга. З приводу коректурних виправлень помилок художника у книжці "Про старі часи на Україні. Коротка історія України".

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52067

345. [1906(?), грудень]. [Зі Львова] до Санкт-Петербурга. Про свій близький від'їзд до Києва та з уточненням адреси, на яку слід надсилати статтю для ЛНВ.

1 арк. Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52087

346. [1906 - 1907]. [Зі Львова] до Санкт-Петербурга. З приводу надіслання коректи та майбутньої ціни книжки ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"].

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52085

347. [1906 - 1907]. [Зі Львова до Санкт-Петербурга]. З приводу коректурних виправлень у книжці ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"].

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52088

348. 1907, січня 23 (лютого 4). [З Києва(?) до Санкт-Петербурга]. З приводу виправлення коректи (?) і внесення змін публіцистичного характеру до кінцівки книжки.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52032

349. 1907, лютого 3 (16). Зі Львова [до Санкт-Петербурга]. З приводу близького переїзду до Києва та про можливість видання якої-небудь української газети, яка б висвічувала парламентське життя.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського.

Ф. III, од. зб. 52033

350. 1907, березня 3 (16). Зі Львова [до Санкт-Петербурга]. З проханням підготувати статті з економічних питань для ЛНВ або на тему реформи земської самоуправи; про очікування виходу друком книжки ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"].

2 арк. (арк. 1 — 2 зв. — чисті). Рукою Марії Сильвестрівни з підп. М. Грушевського.

Ф. III, од. зб. 52034

351. 1907, березня 24. Зі Львова [до Санкт-Петербурга]. Про отримання перших примірників книжки ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"], зі сподіванням на близьке отримання усієї частини тиражу для книгарні, з подякою за допомогу у виданні.

2 арк. (арк. 1 — 2 зв. — чисті). Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського.

Ф. III, од. зб. 52035

352. 1907, квітня 17 (30). З Києва [до Санкт-Петербурга]. З проханням вислати до книгарні НТШ ще тисячу примірників "Короткої історії України"; про відсутність цього видання у книгарні "Киевской старини".

2 арк. (арк. 1 — 2 зв. — чисті). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52036

353. 1907, вересня 17 (30). З Києва [до Санкт-Петербурга]. В справі непорозуміння щодо гонорару за видання "Короткої історії України".

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52037

354. [Початок 1907 р.]. [З Києва до Санкт-Петербурга]. З проханням поновити повним листом інформацію листа, що загинув; з приводу коректи книжки ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"], в справах видавництва безпартійної газети та ЛНВ у Києві, створення у Києві відділу книгарні НТШ.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52082

355. [1908, серпня 12]. [З Ясенів Горішних біля Косова] до Санкт-Петербурга. З повідомленням про повернення до Києва не пізніше 5 вересня або наприкінці серпня.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52038

356. 1909, січня 1 (14). [З Києва до Санкт-Петербурга]. З приводу штрафу, накладеного на ЛНВ, про огляди для цього видання з тематики українсько-російських відносин.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52039

357. 1909, липня 11 (24). [Зі Львова до Санкт-Петербурга]. В справі надіслання статті П. Стебницького та його оглядів для наступних номерів ЛНВ.

1 арк. Автограф. На бланку Редакції ЛНВ у Львові.

Ф. III, од. зб. 52040

358. 1909, серпня 12 (25). [Зі Львова до Санкт-Петербурга]. З приводу співпраці у газеті "Село" та з проханням залишитися "оглядачем" ЛНВ, про бажання зустрітися у Києві.

1 арк. Автограф. На бланку Редакції ЛНВ у Львові.

Ф. III, од. зб. 52041

359. [1909]. [З Києва(?) до Санкт-Петербурга]. З пропозиціями до П. Стебницького залишитися "оглядачем" ЛНВ, підготувати статтю до 100-річчя Ю.Словацького; про бажання видавати газету для села.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52069

360. [1909]. [З Києва(?) до Санкт-Петербурга]. В справі свого ставлення до обговорення українського питання у Державній Думі, з приводу статті М. Мочульського про Ю. Словацького.

1 арк. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52073

361. [1910, жовтня 1 (14)]. [Зі Львова] до Санкт-Петербурга. В справі виконання замовлення на частину тиража книжки ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"] для книгарні НПС.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52042

362. 1911, січня 16 (29). [З Києва] до Санкт-Петербурга. Про конфіскацію кн. XII ЛНВ, у якій надруковано поему Лесі Українки ["На полі крові"].

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52043

363. 1913, січня 17 ((30)). [З Києва до Санкт-Петербурга]. Про надсилку адресатові інформації від д-ра Д. Лукіановича з Вишніви, як їй займається гуцульською мистецтвом; з запитаннями від Д. Лукіановича про непорозуміння з редакторами.

2 арк. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52044

364. 1914, січня 3 (16). [З Києва до Санкт-Петербурга]. З повідомленням про дату загальних зборів Т-ва прихильників української науки, літератури та штуки, пропозицією надіслати щось з "Шевченкіани" до "України".

2 арк. (арк. 1 — 2 зв. — чисті). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52045

365. 1914, червня 18 (липня 1). [З (?) до Санкт-Петербурга]. З пропозицією передати повноваження П. Стебницького щодо загальних зборів Т-ва прихильників української науки, літератури та штуки.

1 арк. Рукою нестановл. особи за підп. М. Грушевського.

Ф. III, од. зб. 52046

366. 1915, квітня 1 [(14)]. [З Сибірська] до Петрограда. З подякою за привітання(?).

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52047

367. 1915, серпня 11 [(24)]. З Сибірська до Петрограда. Про свою працю над популярною історією у двох книжках та можливість видати це в Москві; про можливий переїзд до Казані у разі залишення під наглядом.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий) + конверт. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52048

368. 1915, серпня 27 [(вересня 9)]. [З Сибірська до Петрограда]. З подякою за пропозицію щодо написання популярної історії, про важкий психологічний настрій, перспективу українського демократичного руху в умовах війни.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52049

369. [1915], серпня 31 [(вересня 13)]. [З Сибірська] до Петрограда. З розумінням про найближчі заходи у справі українського демократичного руху, розвитку української школи, преси; про полегшення режиму висланих з Галичини осіб віком понад 50 років.

2 арк. + конверт. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52050

370. 1915, жовтня 3 [(16)]. З Казані до Петрограда. Про можливі заходи щодо припинення справи М. Грушевського, труднощі життя у Казані, про працю над статтею "История Украины" для енциклопедичного словника братів Гранат; у справі придбання книжок О. Шахматова ["Очерк древнейшего периода истории русского языка"] та І. Розенфельда ["Присоединение Малороссии к России. 1654 — 1793"]

2 арк. + конверт. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52051

371. 1915, жовтня 15 [(28)]. З Казані [до Петрограда]. З подякою за примірник газети "Речь" зі статтею М. Грушевського ["Ветхий прах"], з приводу реклами книжки І. Розенфельда у відомих російських часописах, про потребу вказувати для замовлення адресу української книгарни у Москві на всіх її виданнях.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52052

372. 1915, жовтня 25 [(листопада 7)]. З Казані до Петрограда. З подякою за надіслану книжку І. Розенфельда, про підготовку статті про книжку для "Вестника Европы" та наукового збірника, з проханням допомоги у пошуках часопису, у якому ще можна було б надрукувати статті.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий) + конверт. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52053

373. 1915, жовтня 29 [(листопада 11)]. З Казані до Петрограда. В справі влаштування статті М. Грушевського з приводу книжки І. Розенфельда та статті ["Несколько слов об украинстве"] для газети "Речь"; з побутових питань.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий) + конверт. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52054

374. 1915, листопада 27 [(грудня 10)]. З Казані до Петрограда. З проханням надіслати подробиці т. зв. "разоблачення «Нового времени»", на які опираються "праві" у своїх резолюціях проти українства.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52056

375. 1915, грудня 11 [(24)]. З Казані [до Петрограда]. Про роботу над статтею для вип. II "Українського наукового збірника", брак інформації щодо наукової та видавничої роботи, про труднощі життя у Казані; з проханням надіслати деякі номери ЛНВ, вжити заходи щодо допомоги галицьким висланцям.

2 арк. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52055

376. 1915, грудня 24 [(1916, січня 6)]. З Казані (до Петрограда). З пропозицією до П.Стебницького подати до "Української життя" статтю про книжку І. Розенфельда.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52057

377. 1916, січня 14 [(27)]. З Казані (до Петрограда). З подякою за регулярну і цінну інформацію з життя української громадськості, про листовну відповідь В. Вернадського та О. Шахматова щодо їх депутатії [у справі вирішення долі М. Грушевського]; з приводу власних статей до наукового збірника та "Української життя".

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52058

378. 1916, квітня 2 [(15)]. [З Казані до Петрограда]. З приводу пропозиції С.Петлюри до М. Грушевського написати до "Української життя" матеріал з питання української видавничої та книжкової справи.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52059

379. [1916], жовтня 25 [(листопада 7)]. [З Москви до Петрограда]. З приводу видання нового тижневика "Промінь", з пропозицією про співпрацю; про заснування т-ва допомоги учням, уроженцям Півдня.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52079

380. 1916, листопада 25 [(грудня 8)]. [З Москви до Петрограда]. З замовленням П. Стебницькому фельетона про завади у організації видання журналу.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52060

381. 1916, грудня 4 [(17)]. З Москви до Петрограда. З приводу погроз від цензури закрити журнал ["Промінь"], про організаційні справи з виданням чергових номерів часопису.

1 арк. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52062

382. 1916, грудня 28 [(1917, січня 10)]. [З Москви до Петрограда]. Про хворобу, зустріч з М. Могилянським, з приводу редакційних справ щодо ["Променя"].

2 арк. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52061

383. [Кінець 1916 р.]. [З Москви до Петрограда]. З роздумами про створення союзу боротьби за національну автономію українців, білорусів та литовців та у справі перевидання "Очерка истории украинского народа".

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52089

384. 1917, січня 10 [(23)]. З Москви до Петрограда. Про труднощі з друкуванням часопису, у справі організації пайового видавничого т-ва.

1 арк. Автограф. Листівка.

Ф. III, од. зб. 52063

385. 1917, березня 6 [(19)]. З Москви до Петрограда. Про одержання паспорта та можливість переїзду до Києва, про надіслання проспекта збірника, запропонованого М. Горьким.

2 арк. + конверт. Автограф.

Ф. III, од. зб. 52064

386. 1917, березня 7 {(20)}. З Москви [до Петрограда]. З приводу листа московських українців до О. Керенського у справі повернення із заслання галицьких українців та звернення уваги уряду на розгляд національного питання у Росії.

2 арк. Автограф. На арк. 1 — 2 — машиноп. копія листа до О.Керенського.
Ф. 244, од. зб. 254

387. [1917(?)]. [З Москви(?) до Петрограда]. З приводу зацікавлення П.Стебницького образом Вернигори, про огляди до ЛНВ.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.
Ф. III, од. зб. 52075

388. [1917(?)]. [З Москви(?) до Петрограда]. В справі редагування огляду П. Стебницького, про становище з виданням ЛНВ, з розглядом "Рога Вернигори" П. Стебницького та пропозицією співробітництва у селянській газеті.

1 арк. Автограф. На бланку Редакції ЛНВ у Львові.
Ф. III, од. зб. 52078

389. 1922, листопада 1. З Baden bei Wien до Києва. В справі пересилання особистих речей, про кризисні явища у житті Австрії та пов'язані із цим труднощі щодо наукової праці.

1 арк. Автограф.
Ф. III, од. зб. 52065

390. Без дати. [З (?) до Санкт-Петербурга]. В справі гонорару за книжку ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"], з проханням повідомити про новини з життя української громади у Санкт-Петербурзі.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.
Ф. III, од. зб. 52083

391. Без дати. [З Києва(?) до Санкт-Петербурга]. Про неотримання примірників книжки ["Про старі часи на Україні. Коротка історія України"], з пропозицією про написання статті до ЛНВ та "Ради" та проханням допомогти у організації їх передплати.

1 арк. Автограф. На бланку Редакції ЛНВ.

Ф. III, од. зб. 52084

392. Без дати. [З Києва(?) до Санкт-Петербурга]. З подякою за оповідання та статті до газети "Село" та пропозицією подати огляд до ЛНВ; з фінансових питань.

1 арк. Автограф. На бланку Редакції ЛНВ.

Ф. III, од. зб. 52070

393. Без дати. [З (?) до Санкт-Петербурга]. В справі книгарні ЛНВ, яка є власністю НТШ.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52071

394. Без дати. [З (?) до Санкт-Петербурга]. Про характер та мету газети "Село" та з приводу статей П. Стебницького до неї.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52074

395. Без дати. [З (?) до Санкт-Петербурга]. Про плани заснування при УНТ окремого статистично-економічного видання та про передачу голосу П. Стебницького для участі у зборах Української видавничої спілки.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52072

396. Без дати. [З (?) до Санкт-Петербурга]. З проханням подати статтю про статистичну освіту, висловити своє ставлення до кандидатури Л. М. Старицької-Черняхівської до складу правління Української видавничої спілки та у фінансових справах цього видавництва.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52081

397. Без дати. [З Києва(?) до Санкт-Петербурга]. Про фінансові справи книгарні ЛНВ, огляди П. Стебницького для журналу, про вихід у світ т. I "Статистичного збірника".

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52076

398. Без дати. [З Києва(?) до Санкт-Петербурга(?)]. Про цензурні зміни у огляді П. Стебницького та з конкретною пропозицією щодо нового огляду із польського національного питання.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. III, од. зб. 52080

До Стешенка Івана Матвійовича
(1 од. 1907)

399. 1907, жовтня 25. Зі Львова [до Києва]. В справі переведення "України" у видання УНТ як наукового часопису, з приводу лекцій М. Грушевського, що мають відбутися у Києві.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чисті). Рук.ою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського. На арк. 2 — 2 зв. нотатки І. Стешенка олівцем.

Ф. 207, од. зб. 12

До Чикаленка Євгена Харлампійовича
(14 од. 1908 — 1918)

400. [1908, червень]. [З Криворівні] до Києва. З приводу організації газети "Село", з пропозицією співробітництва.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий) + конверт. Автограф.

Ф. 44, од. зб. 335

401. [1909, березень]. [Зі Львова] до Києва. З проханням надіслати газету "Рада" проф. О. Л. Погодіну до Петербурга в обмін на "Московський ежендельник".

1 арк. Автограф. Поштова листівка з портретом С. Єфремова.

Ф. 44, од. зб. 336

402. [1909], липня 1 [(14)]. [З (?) до Києва]. Про непорозуміння з Волод. Мик. [Леонтовичем], поширення впливу російсько-українського лібералізму на "Раду" та несвоєчасність відродження ідеології українського романтичного народництва XIX ст.

2 арк. Автограф.

Ф. 44, од. зб. 344

403. [1909]. [З (?) до Києва]. З критичним ставленням до активної пропаганди "Радою" "Історії України-Русі" М. Аркаса та з приводу видання власної "Історії".

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 44, од. зб. 342

404. [1909(?)]. [З (?) до Києва]. Про фінансовий стан "Ради", з роз'ясненням власного ставлення до конфлікту між С. Шелухіним та М. Слабченком.

2 арк. Автограф.

Ф. 44, од. зб. 347

405. 1912, серпня 28 (вересня 10). [З (?) до Києва]. В справі майбутньої [промислової(?)] виставки у Києві, участі львівських [видавничих(?)] то-в, організації окремого українського спільного з галицьким т-вом павільона, з приводу замовлення на його будівництво.

3 арк. Рукою Марії Сильвестрівни за підп. М. Грушевського.

Ф. 44, од. зб. 337

406. 1913, серпня 4 (17). [З Ясенів Горішних біля Косова] до Києва. З пропозицією про доручення написання статті(?) А. Ніковському.

2 арк. + конверт. Автограф.

Ф. 44, од. зб. 338

407. [1914, червень]. [Зі Львова(?)] до Києва. Про брак відомостей з Києва, з приводу проєктів законів про українську культурну автономію, у справі передачі Є. Чикаленку права кураторства над Академічним Домом у Львові, про протиріччя у НТШ.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий) + конверт. Автограф.

Ф. 44, од. зб. 339

408. [1915]. [З Сьмбірська до Києва]. З привітанням та побажанням якнайшвидшого одужання.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 44, од. зб. 341

409. 1918, квітня 5. [У Києві]. З проханням подати фотографію для глави "Ілюстрованої історії України", присвяченої 1914—1916 рр.

1 арк. Автограф. Листівка з реквізитом друкарського видавн. т-ва "Петро Барський".

Ф. 44, од. зб. 340

410. [?], червня 25 (липня 8). [З (?) до Києва (?)]. Про подальше розгортання роботи(?) та з виразом жалю з приводу неможливості працювати разом.

1 арк. Автограф.

Ф. 44, од. зб. 346

411. Без дати. [У Києві(?)]. В справі фінансової підтримки родини Романовичів.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф.

Ф. 44, од. зб. 343

412. Без дати. [У Києві(?)]. З запрошенням Є. Чикаленка до складу журі конкурсу книжок з географії, які публікуватиме видавництво покійного С.Грушевського.

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті) + конверт. Автограф.

Ф. 44, од. зб. 345

413. Без дати. [Зі Львова до Києва], з приводу можливого передруку статей М.Грушевського у "Раді" та публікації повісті [О. М. (?)] Марковича.

1 арк. (арк. 1 зв. — чистий). Автограф. На бланку Редакції ЛНВ у Львові.

Ф. 44, од. зб. 348

До Шевченко Людмили Прокопівні
(3 од. 1911 — 1913)

414. 1911, червня 25 (липня 8). [Зі Львова(?) до (?)]. З приводу матеріальної та фінансової підтримки Л. Шевченко.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф. Частина арк. 2 відірвано.

Ф. XXVII, од. зб. 1458

415. 1913, грудня 27. [З (?) до (?)]. В справах фінансової допомоги Л. Шевченко та її планів після закінчення ліцею навчатися у торговельній академії у Відні.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XXVII, од. зб. 1459

416. Без дати. [Зі Львова до (?)]. В справі фінансової та матеріальної допомоги Л. Шевченко від НТШ.

1 арк. Рукою невстановленої особи за підп. М. Грушевського. На бланку Редакції ЗНТШ.

Ф. XXVII, од. зб. 1460

До Шенрока Володимира Івановича
(1 од. 1897)

417. 1897, липня 16. [Зі Львова до (?)]. З приводу рішення НТШ про неможливість взяти на себе видання усієї спадщини П. Куліша, про згоду на видання лише окремих його творів.

1 арк. Оригінал. На бланку НТШ. Підписи: "Голова М. Грушевський. Секретар І. Кокорудз".

Ф. I, од. зб. 31055

До Щітківського Івана Івановича
(4 од. 1909 — 1910)

418. 1909, жовтня 2. [Зі Львова(?) до Києва]. З приводу приїзду до Києва та поїздки до Петербурга; у справах участі НТШ в діяльності комітету по спорудженню пам'ятника Т. Шевченку у Києві.

2 арк. (арк. 2 — 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. I, од. зб. 12793

419. [1910]. [У Києві]. З проханням передати йому підписний лист для збирання коштів на пам'ятник Т. Шевченку.

1 арк. Автограф. На візитці.

Ф. I, од. зб. 12792

420. Без дати. [Зі Львова(?) до Києва]. Про можливість перенесення засідання журі конкурсу на спорудження пам'ятника Т. Шевченку у зв'язку із змогою бути присутнім під час відпустки.

1 арк. Автограф. На бланку Археографічної комісії НТШ.

Ф. I, од. зб. 12794

421. Без дати. [З (?) до Києва]. Про необхідність відповіді на наклепницьку статтю [І. М.] Дьякова щодо діяльності комітету у "Киевской мысли".

2 арк. (арк. 1 зв. — 2 зв. — чисті). Автограф.

Ф. I, од. зб. 12795

До невстановлених осіб.

422. 1915, липня 26 [[серпня 8]]. [З Симбірська до Києва]. З приводу можливої депутації до уряду у справі заборон і обмежень української преси; про необхідність ак гвізувати український політичний рух і домогтися відновлення української преси.

2 арк. Копія рукою С. Єфремова.

Ф. 317, од. зб. 339

423. 1917, чераня 9 [(22)]. [У Києві(?)]. З подякою за привітання, вирази довіри та прихильності.

1 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 34086

424. Без дати. [У Києві(?)]. З пропозицією взяти на себе фінансування видання ЛНВ у зв'язку з відмовою Т-ва допомоги українській літературі, науці й штуці.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф-чернетка.

Ф. I, од. зб. 35056

425. Без дати. [З (?) до (?)]. З переліком узятих книжок та запитанням, які з них треба терміново повернути; з проханням позичити хрестоматію з середньовічної історії.

1 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 35056

До [керівників представництв України у Празі
(Левицького М. В., Повнов. Представн. УРСР, Новоковського Ю. С.,
Голови торг. місії, Кудрі Д. Є., представн. Вукоспільки)]

426. 1921, жовтня 21. З Відня до Праги. Відкритий лист про пасивність офіційних представництв України до проведення акцій допомоги, організованих Українським Червоним Хрестом, з приводу участі М. Грушевського та УНТ у видавничій діяльності Вукоспільки.

4 арк. Машиноп. копія (прим., надісланий до УНТ). Підпис М. Грушевського олівцем.

Оубл.: Борітеся — поборете. — Відень, 1921. — № 10, жовт. — груд. — С. 28 — 30.

Ф. X, од. зб. 32349

До Київського відділу Редакційного комітету ЛНВ.
(4 од. 1913)

427. 1913, травня 21 (червня 3). [Зі Львова до Києва]. З приводу добору статей і матеріалів до кн. VI - VIII ЛНВ, про оплату гонорарів В. Винниченкові.

2 арк. (арк. 2 зв. — чистий). Автограф.

Ф. XV, од. зб. 2571

428. 1913, серпня 22 [(вересня 4)]. [Зі Львова(?) до Києва]. З приводу добору статей до кн. IX ЛНВ, якості відділу белетристики; про надіслання коректи статті М. Грушевського про війну на Балканах.

1 арк. Автограф.

Ф. XV, од. зб. 2572

429. 1913, серпня 31 [(вересня 13)]. [Зі Львова(?) до Києва]. З приводу добору матеріалів до кн. IX - X ЛНВ, про фінансові справи редакції.

1 арк. Автограф.

Ф. XV, од. зб. 2573

430. [1913]. [Зі Львова(?) до Києва]. Про необхідність дати у кн. VIII ЛНВ траурну оповістку про смерть Лесі Українки та присвятити пам'яті про неї книжку; з приводу видання окремої книжки ЛНВ, присвяченої ювілею І. Франка.

2 арк. Автограф.

Ф. XV, од. зб. 2574

До Українського наукового товариства у Києві
(1 од. 1922)

431. 1922, лютого 22. [З Відня до Києва]. Про надіслання до УНТ посилки з продуктами, з проханням повідомити про її отримання та про становище т-ва.

1 арк. Автограф.

Ф. 246, од. зб. 37

ОФІЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ

432. [1907 — 1918]. Рекомендації у дійсні члени УНТ, надані М. Грушевським (удвох з: М. Біляшевським, М. Василенком, О. Грушевським, О. Левицьким, В. Леонтовичем, М. Лисенком, В. Перетцом, І. Стешенком, П. Холодним, О. Черняхівським, Д. Щербаківським) таким особам:

Антоновичу Д. В., Бикову [М. В.(?)], Бодуену де Куртене І. О., Василенку В. І., Веселовському С. Ф., Возняку М. С., Гехтеру М. Г., Єфименко О. Я., Єнсену А., Джиджорі І. М., Добровольському Л. П., Дорошенку В. В., Жигецькій В. С., Зайкевичу А. Є., Івашову С. О., Кадлецу К., Кістяковському Б. О., Ковалю В. Д., Коршу Ф. Є., Косинському В. А., Кочановському О. М., Лаврову П. Ф., Лапо-Данилевському О. С., Леонтовичу В. Г., Липинському В., Лободі А. М., Лотоцькому О. І., Охримовичу В., Плеваку М. А., Поршу М., Роздольському Й., Русовій С. Ф., Свенцицькому І., Сивалевичу С. П., Стасюку М., Стебницькому П. Я., Таранушенку С. А., Тишкевичу М. С., Шахматову О. О., Шелухіну С. П., Щербаківському Д. М.

44 арк. Автографи. Разом з підп. М. Грушевського підпик одного з дійсних членів.

Ф I, од. зб. 3849, арк. 56, 61, 65, 67, 72, 73, 84, 79;
Ф X, од. зб. 32583, 32595, 32596, 32602, 32609, 32620,
32635, 32641, 32643, 32646, 32649, 32660, 32666, 32670,
32671, 32681, 32682, 32703, 32705, 32712, 32716, 32718,
32768, 32772, 32779, 32782, 32788, 32793, 32802, 32804,
32810, 32817, 32845, 32848, 32864, 32869

433. [1907 — 1917]. Рекомендації у дійсні члени УНТ, надані М. Грушевським (удвох з: О. Грушевським, О. Левицьким, Ф. Матушевським, Г. Павлуцьким, В. Прокоповичем, І. Стешенком, О. Черняхівським) таким особам:

Голоскевичу Г. К., Демченку Д. Г., Леонтовичу О., Макаренку М. О., Новицькому О. П., Падалці Л. В., Прокоповичу В. К., Рафальському В. Ф., Сікорському Л. А., Фесенку О. С., Чубицькому М. П., Шульгіну О. Я.

12 арк. Рукою та за підп. одного з дійсних членів, а також за підп. М. Грушевського.

Ф I, од. зб. 3841, арк. 78; од. зб. 3849, арк. 63;
Ф X, од. зб. 32624, 32632, 32722, 32756, 32774,
32775, 32794, 32829, 32841, 32856

434. [1911(?)], грудня 18 [(31)]. Рекомендація у почесні члени УНТ, надана М. Грушевським і М. Лисенком Смирренку В. Ф.

1 арк. Автограф. Підп. М. Грушевського та М. Лисенка.

Ф. X, од. зб. 32791

435. [1911 — 1917]. Рекомендації в члени-співробітники УНТ, надані М. Грушевським (удвох з: М. Василенком, І. Стешенком, О. Черняхівським, О. Шрамченком) таким особам:

Видищенку В. К., Костеву (Верховицю) В., Львовичу Ігн., Павлову М., Слипку О. М., Солусі К. Г., Ткаченко Н. Д., Тарасевичу М., Шемету В., Щітківському І. І.

9 арк. Автографи. Разом з підп. М. Грушевського підпис одного з дійсних членів.

Ф. X, од. зб. 32601, 32603, 32754, 32797,
32800, 32812, 32820, 32849, 32860

436. 1913. Коректа обкладинки книжки М. Грушевського "Історія України - Русі" (т. VIII, ч. I; Київ-Львів, 1913).

2 арк. Коректа з авт. виправл. та записом М. Грушевського: "2 коректуру дайте зараз же п. Романович, вона ж підпише до друку. Спільно брошюруйте і амсалайте. Чому не прислали 1 - 8 стор. VIII I? Коли не післали, то може зробить сама п. Романович. М. Г."

Ф. I, од. зб. 3609 б, арк. 4 — 5

437. 1923, грудня 29. Харків. Охоронний лист ВУЦВК на право акад. М. Грушевському вільно проживати у межах УРСР та бути звільненим від пред'явлення йому політичних обвинувачень з боку Радянської Влади.

1 арк. Засвідчена копія. На бланку ВУЦВК.

Ф. I, од. зб. 26295, арк. 10

438. 1924, березня 14, Текст доповіді акад. М. С. Грушевського "Український соціологічний інститут і дослідча кафедра історії культури загальної й української" на Спільному зібранні ВУАН 24 березня 1924 р. в справі переведення інституту до Києва .

4 арк. Оригінал. Машиноп. з авт. виправл. та підп.

Ф. I, од. зб. 26300, арк. 6 — 9

439. [1925, листопад-грудень]. Проект тез в справі ув'язки українських наукових установ з всесоюзними, складений акад. М. С. Грушевським за дорученням Президії ВУАН для Наркомату освіти УРСР.

2 арк. Машиноп. без підп. з доповн. та змінами А. Кримського (автограф олівцем). На першому арк. дописка чорнилом рукою М. Грушевського: "Проект".

Ф. I, од. зб. 26344, арк. 7 - 8

440. [1926, лютий]. Окрема думка ("осібна гадка") акад. М. С. Грушевського до протоколу спільного зібрання ВУАН від 15 лютого 1926 р. в справі Інституту наукової мови: непорозумінь Голови Інституту акад. А. Ю. Кримського з членами Ради Інституту, оцінки нового статуту Інституту та діяльності його природничого відділу.

1 арк. Оригінал. Машиноп. з авт. виправл. та підп.

Ф. I, од. зб. 26348, арк. 36

441. [1926, березень]. Заява акад. М. С. Грушевського, подана до спільного зібрання ВУАН 14 березня 1926 р., про поправки до протоколу зібрання від 15 лютого 1926 р. щодо внесеного до протоколу невірнього вислову з приводу Інституту наукової мови.

1 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 26348, арк. 39

442. 1926, серпня 31. Довідка акад. М. Грушевського щодо видань історичної секції, замовлених для друку у ДВУ, з обґрунтуванням необхідності спеціальних дотацій для видавництва.

2 арк. Машиноп. з авт. виправл.

Ф. X, од. зб. 15146

443. [1926, листопад]. Окрема думка акад. М. С. Грушевського до протоколу спільного зібрання ВУАН від 8 листопада 1926 р. у справі незгоди з роз'ясненнями акад. А. Ю. Кримського стосовно самовільного виправлення коректором П.Г.Іванцем правопису у виданнях Археографічної комісії ВУАН.

4 арк. Оригінал. Машиноп. з авт. виправл. та підп.

Ф. I, од. зб. 26364, арк. 19 — 22

444. [1927, червня 2]. Заява акад. М. С. Грушевського до Президії ВУАН про неможливість бути присутнім на перенесеному засіданні 3 травня у зв'язку з головуванням на зборах науково-дослідної кафедри по обговоренню промоційної праці М. М. Ткаченка.

1 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 26379, арк. 24

445. 1927, листопада 7. Окрема думка ("осібна гадка") акад. М. С. Грушевського до протоколу спільного зібрання ВУАН від 17 жовтня 1927 р., зачитаного на засіданні 31 жовтня 1927 р., про непогодження з політикою керівництва ВУАН щодо історичних установ.

16 арк. + 16 арк. Машиноп. (два прим.) з авт. виправл. та за підп. М.Грушевського.

Опубл.: Укр. археограф. щорічник. 1990 р. — К.: Наукова думка, 1991.

Ф. I, од. зб. 26706;

Ф. 40, од. зб. 24

446. [1927, грудня 8]. Заява акад. М. С. Грушевського з приводу заяв Неодмінного секретаря акад. А. Ю. Кримського і Голови Управи ВУАН акад. С. О. Єфремова, прочитаних на спільному зібранні від 28 листопада 1927 р., у справі "особистої гадки" акад. М. Грушевського, подана до протоколу спільного зібрання 12 грудня 1927 р.

6 арк +12 арк. Машиноп. [неповний прим.(арк. 3 - 7, 12)] з авт. виправл. та підп., а також повний машиноп. прим. без підп.

Ф. I, од. зб. 26704, 26705

447. [1927, грудня 12]. Заява М. Грушевського про відмову від зауважень щодо полемічних заміток акад. А. Ю. Кримського і акад. С. О. Єфремова з приводу окремої думки М. Грушевського до протоколу спільного зібрання від 31 жовтня 1927 р.

1 арк. Автограф.

Ф. I, од. зб. 26391, арк. 23

448. 1928, березня 16. Рекомендація у дійсні члени історичної секції ВУАН, надана М. Грушевським разом з О. Гермайзе та В. Шербиною д-ру М. М. Кордубі та І. П. Житецькому.

1 арк. Автограф. Підп. М. Грушевського, О. Гермайзе та В. Шербини.

Ф. X, од. зб. 2464

449. 1929, червня 1. Рекомендація в дійсні члени історичної секції ВУАН, надана М. Грушевським та К. Мельник-Антонович д-ру В.І.Герасимчуку та К.О.Копержинському.

1 арк. Автограф. Підп. М. Грушевського та К. Мельник-Антонович.

Ф. X, од. зб. 2469

450. [1929 - 1930]. Рекомендації у дійсні члени історичної секції ВУАН, надані М.Грушевським (удвох з О. Грушевським, В. Шербиною) акад. В. П. Бузескулу, акад. Д. М. Петрушевському, акад. К. В. Харламповичу, проф. В. Г. Кричевському, професорам А. Мазону та Ш. Ріве (Франція).

3 арк. Автограф. Підп. М. Грушевського та одного з дійсних членів.

Ф. X, од. зб. 1683, 2422, 2423

451. 1930, червня 13. Рекомендація у дійсні члени історичної секції ВУАН, надана М. Грушевським і К. Копержинським акад. М. Н. Сперанському, П. С.Гладківському та С. В.Шамраю

1 арк. Автограф. Підп. М. Грушевського та К. Копержинського.

Ф. X, од. зб. 1684

ФОТОДОКУМЕНТИ

452. Акад. М. С. Грушевський, члени його родини, завідуючий відділом письма та друку П. М. Попов, інші нестановлені особи в одному з приміщень Ларрського музею. 1925. Київ. Аматорське фото нестановленого автора.

1 арк. Відбиток. 80 x 85. Фотознімок вицвіалий. На звороті запис рукою нестановленої особи: "Київ. Морозов. 1925 г."

Ф. 285, од. зб. 2966

453. Гурт учасників зібрання, присвяченого 20-річчю з дня смерті В. Б. Антоновича, під час відвідання документальної виставки. [1928, березень. Київ]. Невстановленого автора.

М. С. Грушевський сидить біля столу з рукописами разом з М. Кордубою, К. Мельник-Антонович, Л. Старницькою-Черняхівською, В. Щербинною. Поряд стоять О. Гермайче, І. Черкаський, Д. Яворницький та деякі інші нестановлені особи.

1 арк. Відбиток. 130 x 180. Відбиток з дефектного негативу.

Ф. X, од. зб. 30701а, арк. 1

454. М. С. Грушевський за робочим столом у своїй кімнаті. [Кінець 1920-х рр. Київ]. Невстановленого автора.

Погрудне фото на тлі килиму.

2 арк. Відбитки. 130 x 180. Парні знімки.

Опубл.: Архіви України. — 1991. — № 1. — С. 16.

Ф. X, од. зб. 30701а, арк. 2, 3

455. М. С. Грушевський за робочим столом у своїй кімнаті. [Кінець 1920-х рр. Київ]. Невстановленого автора.

Погрудне фото більш загального плану на тлі килиму.

2 арк. Відбитки. 130 x 180. Парні знімки.

Ф. X, од. зб. 30701а, арк. 4, 5

456. М. С. Грушевський за робочим столом у своїй кімнаті. [Кінець 1920-х рр. Київ]. Невстановленого автора.

Профіль ліворуч на тлі книжкових полиць.

2 арк. Відбитки. 130 x 180. Парні знімки.

Опубл.: Архіви України. — 1989. — № 4. — С. 56.

Ф. X, од. зб. 30701а, арк. 6, 7

457. Кімната М. С. Грушевського у його помешканні по вул. Паньківській, 9 . [Кінець 1920-х рр. Київ]. Невстановленого автора.

Знімки інтер'єру з різних ракурсів.

3 арк. Відбитки. 130 x 180.

Ф. X, од. зб. 30701а, арк. 8, 9, 10

Список скорочень

<i>арк.</i> —	аркуш
<i>ВУАН</i> —	Всеукраїнська Академія наук
<i>ВУКСУ</i> —	Всеукраїнський комітет сприяння ученим
<i>Вукоспілка</i> —	Всеукраїнська кооперативна спілка
<i>ВУЦВК</i> —	Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет
<i>зв.</i> —	зворот
<i>ЗНТШ</i> —	Записки Наукового товариства ім. Т. Шевченка
<i>ЛНВ</i> —	Літературно - науковий вістник
<i>НТШ</i> —	Наукове товариство ім. Т. Шевченка у Львові
<i>рос.</i> —	російський
<i>УНТ</i> —	Українське наукове товариство у Києві
<i>ЧИОНЛ</i> —	Чтения в историческом обществе Нестора-Летописца

Іменний покажчик

- Адрианова В. П.* 19
Алексей (Человек Божий) 19
Алліберіто Занета 34
Андрієвська О. 46
Ангонович В. Б. 7, 13, 35, 42,
55, 64, 107
Ангонович Д. В. 101
Арабажин К. І. 14
Аркас М. М. 94
- Бабенко* 44
Багалій Д. І. 36, 37
Барвінський О. Г. 11
Барський (Барский) П. 81, 95
Басанович І. Ю. 11
Биков М. В. 101
Біляшевський М. Ф. 8, 37—42, 101
Бодуен де Куртене І. О. 14, 101
Борецький І. 69
Бруцкус Ю. Д. 26
Будилевич А. С. 47
Бузескул В. П. 106
- Басиленко В. І.* 101
Василенко М. П. 101, 102
Вернадський В. І. 89
Вернігора 91
Веселовський С. Ф. 101
Виговський І. 75
Вишніченко В. К. 100, 102
Вовк Хв. К. 43
Вовчок М. 12, 81
Возняк М. С. 101
Ворошич М. К. 44
- Гарманін Л.* 8
Гартнер Т. 8
Герасимчук В. І. 105
Гермайзе О. Ю. 30, 105, 107
Геч О. 36, 44
Глядківський П. С. 106
Гнатюк В. М. 8, 44
Гранат (брати) 87
Грінченко Б. Д. 45
Грушевська К. М. 11, 14, 22, 24, 25,
43, 45, 41, 42, 47—50, 65, 75,
81—84, 93, 95
Грушевський О. С. 101, 106
Гехтер М. Г. 101
Гніп М. 30
Голоскевич Г. К. 101
Горький М. 52—56, 60, 90
Гулак-Артемівський М. 56
- Данилевський В.* 30
Демченко Д. Г. 101
Джиджора І. М. 101
Добровольський Л. П. 14, 58, 101
Доманицький В. М. 46
Доманицький М. 46
Дорошенко В. В. 101
Дорошенко Д. І. 50
Драгоманов М. П. 7, 9, 31, 35
Дьяков І. М. 98
Дюркгейм Е. 11
- Єрофєєв І.* 78
Єфименко О. Я. 36, 101

- Єфремов С. О. 8, 46, 47, 49, 50,
53—56, 94, 104, 105
Енсен А. 101
- Житецька В. С. 101
Житецький І. П. 14, 57, 105
Жуковська М. А. 77
- Завитиєвич В. З. 11
Зайкевич А. Є. 101
Зобків М. 14
- Иванов Йордан* 24
Игорь (князь) 26
- Іваницький 33
Іванець П. Г. 104
Івашов С. О. 101
Ідзковський Л. 77
Іконніков В. С. 5, 58, 99
- Каллец К. 14, 101
Канциба (Олесь) О. І. 59—63
Карсєв М. І. 64
Кащенко А. 20
Керенський О. Ф. 91
Ківлицький Є. О. 64
Кіплінг Р. 78
Кістяковський Б. О. 101
Коваленко-Коломацький Г. А.
65—67
Коваль В. Д. 101
Кокорудз І. 97
Кондаков Н. П. 11
Кониський Г. 69
Копержинський К. О. 105, 106
Кордуба М. М. 105, 107
Короленко В. Г. 67
Корш Ф. Є. 68, 101
- Косинський В. А. 101
Коссах І. 9
Костєв(Верховинец) В. 102
Костомаров М. І. 56
Котляревський І. П. 66
Кочановський О. М. 101
Кравцов Д. Є. 68, 70
Кравцова О. Ю. 70
Кривоніс М. 34
Кривський А. Ю. 4, 103—105
Кричевський В. Г. 43, 106
Кудря Д. Є. 99
Кулачківський О. 14
Куліш О. М.(Барвінок Ганна) 71, 81
Куліш П. О. 11, 71, 76, 97
- Лавров П. О. 14
Лавров П. Ф. 101
Лазаревський О. М. 11
Лапо-Данилевський О. С. 101
Лашченко Р. 14
Левицький М. В. 99
Левицький О. І. 7, 71, 101
Леонтович В. Г. 101
Леонтович В. М. 94, 101
Леонтович О. 101
Липицький В. 101
Лисенко М. В. 30, 101, 102
Лобода А. М. 101
Лотоцький О. І. 72, 101
Лукашович Д. 86
Луценко І. 57
Лучицький І. В. 64
Львович Ігн. 102
- Мазєпа І. 43
Мазон А. 106
Макаренко М. О. 101
Максимович М. О. 10

- Мартович О. М. 96
 Матушевський Ф. П. 50, 55, 101
 Мельник-Антонович К. М. 42, 105, 107
Миллер В. 20
 Могилявський М. М. 72, 90
 Морозов 107
 Мочульський М. 85
 Мужиловський А. 69
 Мушівський І. М. 60
- Нестор-Літописець 58
 Нечуй-Левицький І. С. 73 — 76
 Ніковський А. В. 60, 76, 95
 Новицький О. П. 77, 101
 Новицький Я. П. 8
 Новоковський Ю. С. 99
- Обнінський В. П. 80
 Овчаренко 37
 Окнишівич Л. О. 37
Орешников А. Б. 29
 Охримович В. 101
- Павлов М. 102
 Павлуцький Г. Г. 101
 Падалка Л. В. 101
 Пальмієрі А. 11
 Перетц В. М. 53, 101
Перфецький Є. Ю. (Perfekij Egen) 26, 27
 Петлюра С. В. 89
Петров А. 28
 Петров М. І. 78
 Петрушевський Д. М. 106
 Пецавський В. 11
 Плевако М. А. 101
 Погодін О. Л. 94
 Подуботок П. 72
- Попов П. М. 107
 Порш М. 101
 Постернак С. П. 77
 Потопенко І. М. 66, 67
 Пресняков О. Є. 14
 Прокопович В. К. 55, 101
 Пулюя І. 76
- Рафальський В. Ф. 101
 Рачинський А. 39
 Ріве Ш. 106
 Роздольський Й. 101
 Розенфельд І. Б. 87 — 89
 Романов Н. И. 5
 Романович-Ткаченко Н. Д. 78, 79, 102
 Русов О. О. 80
 Русова С. Ф. 101
- Саливон Г. Д. 81
Свенцицький І. 21, 101
 Симиренко В. Ф. 57, 102
 Сигалевич С. П. 101
 Сипявський О. Н. 36
 Сікорський Л. А. 101
 Сімович В. 31
 Скавучак Трохим 74
 Сковорода Г. С. 36, 37
 Слабченко М. Є. 94
 Слипка О. М. 102
 Словацький Ю. 85
 Соболевський О. І. 14
 Солуха К. Г. 102
Сперанський М. Н. 20, 106
 Старницька-Черняхівська Л. М. 93, 107
 Стасюк М. 101
 Стебницький П. Я. 81, 85, 86, 89, 91 — 93, 101
 Стешенко І. М. 93, 101, 102
 Суццов М. Ф. 36

- Таранушенко С. А. 101
 Тарасевич М. 102
Тахтарев К. М.: 22
 Терниченко А. Г. 11
 Тишкевич М. С. 101
 Ткаченко М. М. 104
- Українка Л. 60, 86, 100
Успенский Ф. Н. 19
- Федькович Ю. 71
 Фесенко О. С. 101
 Франко І. Я. 46, 60, 65, 66, 100
- Ханенко Б. І. 41
 Харлампович К. В. 106
 Хмельницький Б. (*Chmelnytskyi Bohdan*) 17
 Холодний П. 101
- Черкаський І. Ю. 107
 Черняхівський О. Г. 101, 102
 Чехов А. П. 67
 Чикаленко Є. Х. 14, 57,
 94 — 96
 Чубинський М. П. 101
- Шакрин М. 77
 Шамрай С. В. 106
 Шахматов О. О.
 (*Шахматов А. А.*) 30, 43, 87, 89,
 101
- Шевченко М. П. 96, 97
 Шевченко Т. Г. 5, 18, 23, 50, 70, 97, 98
 Шелухін С. П. 94, 101
 Шемет В. 102
 Шенрок В. І. 97
 Шлюмберже Л. 14
 Шодуар С. 78
- Шрамченко О. 102
 Шульгін О. Я. 101
- Щербаківський Д. М. 10, 101
 Щербина В. І. 106, 107
 Щітківський І. І. 102
- Юркевич В. Д. 68
- Яблоновський О. 38
 Яворницький Д. І. 107
 Ялчук М. А. 8
Яцимирский А. Я. 23
 Яцивів М. 6
- Bidlo Jaroslav* 27, 28
Brückner Aleksander 31
- Cronia Arturo* 25
Czeshire H. T. 23
- Debidour A.* 20
Dobrovolski K. 23
- Eisenmann Louis* 24
Frazer James George 22
- Hoetzsch Otto.* 31
Jerusalem Wilhelm 20
Jirasek Josef 29
- Lednicki Venceslav* 25
Levy-Brühl L. 20, 21

-
- Loś Jan* 25
Loziński Władysław. 19
- Mansikka V. J.* 25
Mogilla Pierre 26
- Niederle Lubor* 21
Novotny Václav 29
- Panaitescu P. P.* 26
Pfitzner Josef 29
- Rawita-Gawroński Fr.* 19
Rypka J. 32
- Schnür-Peplowski St.* 71
Szinnyei Josef 27
- Thurnwald Richard* 21
- Vasmer M.* 24
- Witold von Litauen* 29
Wollman Frank 28
Wunát Wilhelm 21

Зміст

Від укладача	3
Розвідки, статті, замітки	5
Рецензії	19
Літературні твори	33
Листи	35
Офіційні документи	101
Фогодокументи	107
Список скорочень	109
Іменний покажчик	110

**У серії
"Науково-довідкові видання з історії України"
побачили світ:**

[Вип.1]. Федір Павлович Шевченко: Бібліогр./ АН УРСР. Археогр коміс. та ін.; Відп. ред. П.С.Сохань. - К., 1989. - 105 с. - Наклад 200.

[Вип.2]. "Чтения в историческом обществе Нестора-летописца" (1879-1914) : / Бібліогр. довід. / АН УРСР. Археогр. комісія та ін.; Відп. ред. В.Г.Сарбей. - К., 1989. - 84 с. - Наклад 200.

[Вип.3]. Мнишки: Указ. арх. материалов и библиогр. / АН УРСР Археогр. комис. и др.; Отв. ред. Ф.П.Шевченко. - Киев., 1989. - 148 с. - Наклад 300.

[Вип.4]. Ульяновский В.И. Лжедмитрий I и Украина: Указатель архивных источников и материалов / АН УССР. Археогр. комис. и др.; Отв. ред. С.И.Белоконь. - К., 1990 - 131 с. - Наклад 300.

[Вип.5]. Адміністративно-територіальний устрій Лівобережної України 50-х років 18 ст.: Кат. населених пунктів (за матеріалами архівних податкових реєстрів) / Центр. держ. іст. арх. УРСР у Києві, АН УРСР. Археогр. коміс. та ін.; Відп. ред. В.А.Смолій. - К., 1990. - 217 с. - Наклад 200.

[Вип.6]. Матеріали до історії Острозької академії (1576-1636): Біобібліогр. довід. / АН УРСР. Археогр. комісія, Ін-т історії; Відп. ред. О.М.Дзюба. - К., 1990. - 216 с. - Наклад 300.

[Вип.7]. Исторические дисциплины: / Крат. библиогр. справ.-указ. / АН УССР. Археогр. комиссия. Ин-т истории; Отв ред. Ю.А.Пинчук. - Киев.1990. - 158 с. - Наклад 400.

*[Вип.8]. Архівні матеріали з історії України в Канаді: Попередній анот. перелік / АН УРСР. Археогр. комісія, Канад.ін-т укр. студій Альберт. ун-ту; Уклад Б. Кравченко. - К., Едмонтон, 1990. - 36 с. - Наклад 300.

---

* Видання, оригінал-макети яких підготовлені на комп'ютерах, наданих Археографічній комісії АН УРСР Українським науковим інститутом Гарвардського університету.

*[Вип.9]. Джерела українознавства. 1574-1924. - Вип. 1 / АН УРСР. Міжнарод. асоц. українців та ін; Відп. ред. М.І.Сенченко. - К., 1990. - 239 с. - Наклад 1000.

*[Вип.10]. Видання наукового товариства імені Шевченка . 1945-1980-ті.: Бібліогр. покажчик / АН УРСР. Археогр. комісія. Наук. т-во ім. Шевченка в Нью-Йорку. Наук. т-во ім. Т.Г.Шевченка; Відп. ред.П.С. Сохань . - К., 1990. - 40 с. - Наклад 300.

[Вип.11]. Галицьке намісництво (1772-1921): Арх.-бібліогр. фондовий покажч./ АН УРСР. Археогр. комісія та ін; Відп. ред. В.С.Шандра. - К., 1990. - 212 с. - Наклад 200.

[Вип.12]. Генеалогія династії Рюриковичів: Бібліогр. довід. /АН УРСР. Археогр. комісія, Ін-т історії, Ін-т сусп. наук; Відп. ред. Я.Д.Ісаєвич. - К., 1990. - 228 с. - Наклад 300.

*[Вип.13]. Грецькі актові документи і листи. З фондів ЦНБ АН УРСР. Кат. рукописів 16-18 ст. / АН УРСР. ЦНБ ім. В.І.Вернадського. Археогр. комісія; Відп. ред. В.І.Ульяновський. - К., 1991. - 54 с. - Наклад 200.

*Вип. 14. Українська сфрагістика: Анот. бібліогр. покажчик / АН УРСР. Археогр. комісія; Львівський лісотехнічний ін-т. Кафедра історії України; Відп. ред. Я.Р.Дашкевич. - К., 1991. - 86 с. - Наклад 300.

*Вип. 15. *Летопись Екатеринославской ученой архивной комиссии (1904-1915): Бібліогр. довідник / АН УРСР. Археогр. комісія; Дніпропетровський державний університет; Дніпропетровський історичний музей ім. Д.І.Яворницького; Відп. ред. О.В.Тодійчук. - К., 1991. - 41 с. - Наклад 300.

Підписано до друку 12.08.91. Форма. 60x84 1/16
Ум. друк. арк. 6,80 Обл. вид. арк. 7,37
Тираж 300. Зам. 514. 1991 г. Шлях 4 крб.

Поліграф. д-ця Ін-ту історії України АН УРСР
Київ - І. Кірова, 4

